

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

О.О.Шеремет

«__» _____ 20__ р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

Л.В. Шірінян

«__» _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування

на тему: Діагностика фінансового розвитку страхової компанії

Виконав: здобувач 4 курсу, групи 14а Гаврилюк Єлизавета Миколаївна
(прізвище та ініціали)

Керівник Арич Михайло Іванович
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2020 р.

«Страхова компанія «УНІКА», 2017-2019», табл. «Аналіз фінансової стійкості ПрАТ «Страхова компанія «УНІКА», 2017-2019», табл. «Аналіз показників ліквідності балансу ПрАТ СК «УНІКА», 2017-2019 рр.», табл. «Тести раннього попередження ПрАТ «СК «УНІКА» на 2019 рік», табл. «Порівняння методик та показників різних підходів до оцінки фінансової стійкості (тестів раннього попередження) страхових компаній», рис. «Заходи щодо покращення фінансового стану страховиків України», табл. «Структура інвестиційного портфеля ПрАТ «СК «УНІКА» за 2018 р.», табл. «Структура оптимізованого інвестиційного портфеля ПрАТ «СК «УНІКА», табл. «Сильні та слабкі сторони розвитку ПрАТ «СК «УНІКА»»

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Арич М.І.		
II	Арич М.І.		
III	Арич М.І.		

7. Дата видачі завдання 10 лютого 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	10.02.2020	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 26.04.2020	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 17.05.2020	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 31.05.2020	
5	Оформлення остатнього варіанту роботи: анотація, вступ, література та підпис керівником для проходження попереднього захисту	до 02.06.2020	
6	Підпис готової роботи завідувачем кафедри	12.06.2020	

Здобувач

Гаврилюк Є.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Арич М.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Гаврилюк Є.М. «Діагностика фінансового розвитку страхової компанії»

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування.

Національний університет харчових технологій, Київ, 2020.

Дипломна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних проблем щодо діагностики фінансового управління страховою компанією.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність фінансової розвитку страхової компанії, методи щодо управління фінансовим станом страховика та методичні основи оцінки стратегічного фінансового управління страховою компанією.

Другий розділ присвячено аналізу фінансово-економічної діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» та оцінці її фінансової діяльності.

У третьому розділі обґрунтовано напрям покращення фінансового розвитку страхової компанії.

Ключові слова: страхування, страхова компанія, фінансовий розвиток, сек'юритизація, вартість страховика, стратегічне фінансове управління.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	8
1.1 Сутність та особливості фінансового розвитку страховиків.....	8
1.2. Підходи до управління фінансовим розвитком страхових компаній..	11
1.3. Методи оцінки ефективності фінансового розвитку страховика.....	16
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «УНІКА».....	25
2.1. Загальна характеристика страхової компанії «УНІКА»	25
2.2. Аналіз фінансових результатів та фінансового стану діяльності страховика	29
2.3. Діагностика фінансового розвитку страхової компанії «УНІКА»..	37
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	43
3.1. Оптимізація фінансового розвитку страхової компанії з урахуванням зарубіжного досвіду.....	43
3.2. Методи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів страховиків.....	48
3.3. Шляхи покращення фінансового розвитку страхової компанії «УНІКА».....	57
ВИСНОВКИ	644
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	677
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогодні страховий ринок є рентабельним ринком фінансових послуг. Проте, низький рівень доходів населення, економічна та політична нестабільність в країні у державі призводять до скорочення розміру страхових премій у страхових компаній. В умовах недостатньої прозорості сучасного українського ринку страхових послуг, недоступність до загальних рейтингових оцінок страховиків, відповідальність при підборі страхової компанії цілком лягає на страхувальника. Значимість проблеми дослідження заключається у тому, що у нинішніх умовах формування економіки особливо значущим є проблема дотримання ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості страхових компаній. З цих причин слід адекватне сучасним реаліям використання системи показників, які б змогли дати характеристику різним сторонам фінансової діяльності страхової компанії.

Страхова компанія вступає у фінансові відносини з фізичними та юридичними особами, який зацікавлює, насамперед, її фінансова стійкість. Саме цей показник має великий інтерес для потенційних споживачів страхових послуг, адже є індикатором того, чи зможе страховик в майбутньому виконати свої свої зобов'язання, а оцінка її рівня є одним з найважливіших завдань при визначенні якості діяльності страховика. Фінансова стійкість страхової компанії має великий на фінансові взаємини з іншими суб'єктами підприємництва, та встановлення її ролі в конкурентоспроможності страховика є необхідним кроком у вирішенні проблем на всіх рівнях. З огляду на це, тема дипломної роботи актуальна.

Метою дослідження є визначення теоретичних і практичних засад фінансового розвитку страхової компанії та вдосконалення його оцінки і напрямів забезпечення.

Реалізація поставленої мети досягається через послідовне вирішення наступних завдань:

- дослідити сутність та особливості фінансового розвитку страховиків;
- проаналізувати підходи до управління фінансовим розвитком страхових

компаній;

- охарактеризувати методи оцінки ефективності фінансового розвитку страхової компанії;

- надати фінансово-господарську характеристику ПрАТ «СК «УНІКА»;

- здійснити оцінку фінансової стійкості страхової компанії;

- провести діагностику фінансового розвитку страхової компанії «УНІКА»;

- визначити шляхи оптимізації фінансового розвитку страхової компанії з урахування зарубіжного досвіду;

- дослідити методи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів страховиків;

- охарактеризувати шляхи покращення фінансового розвитку страхової компанії «УНІКА».

Об’єктом дослідження є фінансовий розвиток страхової компанії.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні аспекти діагностики фінансового розвитку страхової компанії, а також практичні рекомендації щодо вдосконалення оцінки фінансового розвитку страховиків.

Методи дослідження. Для реалізації даних завдань застосовані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, а саме: аналіз і синтез, абстрагування та узагальнення – для уточнення категоріально-понятійного апарату щодо фінансової стійкості та дослідження методів її забезпечення; коефіцієнтний, статистичний, порівняння – для оцінювання фінансової стійкості на прикладі ПрАТ «СК «УНІКА»; табличний – для наочного представлення теоретичних і практичних результатів дослідження

Інформаційна база. Під час аналізу було використано законодавчі та підзаконні акти України в галузі страхової діяльності, звітні дані Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та дані фінансової звітності ПрАТ «СК «УНІКА». Виконання дипломної роботи здійснювалось на основі вивчення матеріалів наукових праць українських і зарубіжних учених та інших інформаційних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

1.1. Сутність та особливості фінансового розвитку страховиків

Страхування як вид виникло ще за часів феодально-рабовласницької системи, проте перші згадування про нього були ще за часів Античності. Зародившись стихійно, як випадковий феномен, страхування згодом збільшило сферу свого впливу і набуло характеру об'єктивної потреби як відповіді на підсвідомому відчутті страху перед втратами і бажанням захистити себе від їх наслідків.

На сьогодні існує велика кількість визначень поняття «страхування» в літературі від економістів, вчених, лінгвістів-етимологів. Частина з них наведено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Визначення поняття страхування різними науковцями

Науковець	Визначення
К.Г. Воблий [10].	розглядає страхування, як категорію господарської діяльності на основі солідарності та передбачуваності, які мають на меті покриття майбутнього нестатку, який викликаний настанням страхового випадку
А.Е. Шеффле [10].	вське майнове та особисте страхування має в самій глибокій основі солідарну єдність страховиків для вирівнювання втрат
Маршнер [7].	страхування розуміє як господарську установу на принципах взаємодопомоги, яке ставить метою задоволення індивідуальних чи колективних потреб, шляхом попередження господарської шкоди чи попередження зменшення капіталу внаслідок випадкових, статистично вимірюваних подій
Манес [7].	вважав, що страхування базується на началах взаємності, господарська операція, яка має за мету покриття випадково виникаючі, піддані оцінці майнові потреби
Гоббі [11].	відмічав, що страхування являється розподілом між багатьма особами майбутньої, невідомої та випадкової потреби

Тож, ми бачимо, що загального погляду щодо природи поняття досі не існує, адже категорію оцінюють з різних поглядів: економічного, фінансового,

соціального, юридичного, соціологічного, математичного, інформаційного та інших.

Офіційне визначення містить Закон України «Про страхування», де вказано, що страхування - це «вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій, визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів»[14].

Страховий ринок – це система фінансово-економічних відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступає страхова послуга, формуються попит і пропозиція на неї. Необхідність забезпечення безперервності відтворювального процесу у випадку непередбачених несприятливих обставин обумовлює розвиток страхового ринку.

Поняття «страхового ринку» можливо аналізувати з подібних позицій:

- як сферу економічних відносин, де предметом об'єктом купівлі-продажу вважається страховий захист та формується попит і пропозиція на нього;
- як форму організації фінансових відносин щодо формування і розподілу страхового фонду з метою надання страхового захисту юридичним і фізичним особам;
- як соціально-економічне середовище, де функціонують страхові фірми, страхувальники, посередники, які беруть участь у здійсненні страхових послуг;
- як комплекс страхових установ і страхових послуг;
- як система перерозподілу економічних ресурсів страхувальників і страхових компаній.

Об'єктивними критеріями функціонування страхового ринку є наявність:

- необхідності у страхових послугах;
- об'єктів страхування, що мають споживчу вартість;
- суб'єктів страхування, які можуть задовольнити потреби або їх споживати.

До основних суб'єктів страхового ринку відносять страховиків, страху-

вальників, страхових посередників та інших учасників. Основну роль серед них займають страховики та страхувальники. Іншими співучасниками страхових відносин є: застраховані особи, об'єднання страховиків, перестраховики, товариства взаємного страхування, органи державного нагляду за страховою діяльністю, професійні оцінювачі ризиків (андерайтери, сюрвеєри), професійні оцінювачі збитків (аварійні комісари, аджастери, диспашери)[21, с. 221].

Предметом страхового ринку є страхові продукти - характерні послуги, які надаються страхувальнику при виконанні угоди страхування. Їх ціна формується на базі конкурентності та відображається у страховому тарифі. Купівля-продаж формується за страховою угодою.

Страхові фірми гарантують мобілізацію коштів страхувальників та формування певних фінансових ресурсів з метою надання страхувальникові страхового захисту. Безпосередньо дане пояснює специфіку фінансових взаємин, елементів та сутність визначення «фінанси страхових організацій».

Фінанси страхових організацій – це фінансові взаємини в грошовій формі, які опосередковують кругообіг грошових коштів страхових компаній з метою надання статутної роботи та пов'язані з рухом грошових потоків, капіталу, розподілом також застосуванням прибутку та валютних фондів страхових установ [40, с. 173].

Страхові компанії як характерні підприємства формуються не лише з метою отримання прибутку, а також з метою надання страхового захисту, який вони зобов'язані гарантувати. Результат подібного подвійного завдання можливе за умови належної організації фінансів. Це означає, що метою організації фінансів страхових компаній та управління ними вважається не лише досягнення максимального прибутку компанії, а й забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності.

Таким чином, під системою організації фінансів страхової компанії необхідно мати на увазі систему управління грошовими перерозподільними відносинами між страховими компаніями та її контрагентами, а також систему організації та управління рухом грошових коштів страхової компанії та його

капіталу відповідно до функціонуючого законодавства з метою надання економічної стабільності страхової компанії та максимізації його прибутку або збільшення вартості фірми.

1.2. Підходи до управління фінансовим розвитком страхових компаній

Активне формування українського страхового ринку, прихід зарубіжних інвесторів, збільшення конкурентоспроможності - все без винятку визначає застосування нинішніх фінансово-економічних методів управління, здійснення яких ймовірно за допомогою концепції економічного та стратегічного планування. Великої значимості набуває формування стратегії розвитку страхового ринку, зокрема будь-якій страховій компанії.

Міжнародний досвід демонструє, що жодна, в тому числі і високорозвинута держава, не в силах ніяк відчувати прогресів та регресів у економіці. Не всі підприємства в однаковій мірі відчують дані коливання. Перемагають ті, хто може давати точний прогноз власними обдуманими та операційними вчинками аби повернути ситуацію на краще.

Страхові компанії допускають потребу стратегічного управління з метою надання абсолютного виконання взятих на себе обов'язків (як внутрішнього, так і зовнішнього характеру), задоволеність економічних потреб. Адже з його допомогою можна брати до уваги безперервний процес і введення нових методів управління, спрямованих на почергове удосконалення страхового процесу. Однак, на практиці українські страхові компанії ще мало застосовують новітні технології в управлінні, що призводить до зменшення їх конкурентоспроможності на європейському та міжнародному страхових ринках [25, с. 47].

При дослідженні стратегії необхідно брати до уваги пристосування до зовнішнього середовища, внутрішню координацію та організаційне забезпечення. З цих причин стратегічні проекти зобов'язані бути досить еластичними для того, щоб за потреби їх можна було перенаправити або змінити.

Використання при управлінні роботою страхової компанії економічної

стратегії дає можливість:

- гарантувати стійке формування страхової компанії у нестійких умовах розвитку ринку (в тому числі за наявності економічного занепаду);
- встановлювати можливості та небезпеку розвитку, та гарантувати управління ними;
- гарантувати конкурентні переваги розвитку та роботи на ринку страховика при дослідженні можливостей суперників;
- диверсифікувати роботу страхової фірми з урахуванням прогнозованого ризику [20, с. 133].

Існують різні трактування стратегії. Так, американський дослідник А. Лендлер вважає, що стратегія – це визначення довгострокових цілей та завдань підприємства, плану дій та розподіл ресурсів, необхідних для виконання поставлених цілей. Його співвітчизники В. Вільсон, Р. Кейнс, Р. Кларк надають широке визначення стратегії і пов'язують її з фінансовою політикою і плануванням. Український вчений І.О. Бланк трактує фінансову стратегію як «вид функціональних стратегій підприємства, яке забезпечує всі основні напрями розвитку його фінансової діяльності та фінансових відносин шляхом формування довгострокових фінансових цілей, вибору найбільш ефективних шляхів їх досягнення, адекватного коригування напрямків формування та використання фінансових ресурсів при зміні умов зовнішнього середовища» [9, с. 13].

Економічна політика є єдиним проектом, що зобов'язаний гарантувати здійснення місії страхової компанії, має на увазі підбір найбільш результативних ліній звернення з відповідним реагуванням на зміни внутрішньої також зовнішньої атмосфери компанії. Створення економічних стратегій компаній на сучасному етапі ґрунтується на новітній концепції управління, що розпочалася у 1970-х рр. у США та Західній Європі, – стратегічному управлінні. Його базою є стратегічне складання плану, перевагою якого є врахування спрямувань, а також можливостей і небезпек розвитку компанії.

Такі експерти як Тарасюк Г.М. та Шваб Л.І. виділяють ряд складових економічного планування. Концепцію подібного планування необхідно

аналізувати як сукупність стратегічного та оперативного планування (рис.1.1). Цей аспект зможе допомогти менеджерам страхових фірм успішніше створювати економічний план, встановлювати стратегічні та оперативні місії та цілі, визначати терміни виконання та центри відповідальності [34, с. 45].

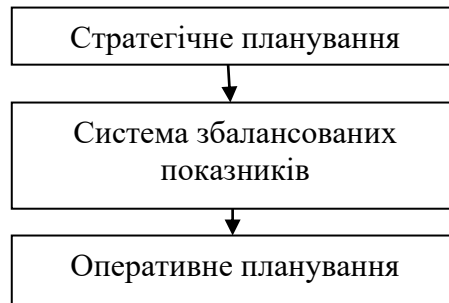

Рис.1.1. Система фінансового планування [34]

У страхових організаціях концепція фінансового планування містить довгострокове стратегічне та короткострокове оперативне планування. Дослідження ходу планування у страхових фірмах виявило, що повному застосуванню даному приладу управління заважає розбіжність чисельних та високоякісних цілей, стратегічних та оперативних питань, що стоять перед компанією, її структурними підрозділами або співробітниками [6, с. 74].

Як результат, численні керівники страхових фірм недооцінюють важливість стратегічного планування, так як ніяк не уявляють справжніх інструментів досягнення цілей, зазначених у стратегії. Подібним способом, стратегічний проект набуває вигляду формального важливого документа, що укладається відповідно до запиту верховного управління або акціонерів з метою зміцнення іміджу, а стратегічне й оперативне планування виконується одночасно, які ніяк не перетинаються між собою.

Результатом неузгодженості стратегічного та оперативного планування у страхових фірмах можна розглядати, наприклад, обстановку, коли задумані показники збільшення відповідно до конкретних типів страхування або компанії у повному не досягають, але частина ринку залишається постійною або знижується [17, с. 56].

Слід наголосити, що у нашій науковій літературі дане питання описане досить мало. З цієї причини науковці вирішили представити особистий спосіб подолання розриву серед встановленими стратегічними цілями та оперативним управлінням – концепцію вирівняних характеристик (Balanced Scorecard – BSC).

Фінансова стратегія орієнтована на формування економічної діяльності та певних взаємин страхової компанії. Згідно думці науковців, безпосередньо створення фінансової стратегії зможе допомогти страховим фірмам враховувати всі економічні ресурси для того, щоб у повній мірі здійснити можливості підвищення на страховому ринку та виконати колективні проблеми [19, с. 223].

Беручи до уваги дане приділимо особливу увагу дослідженню та розгляду фінансової стратегії. При її дослідженні повинні передбачатися головні тенденції фінансового розвитку страхової компанії (рис.1.2).

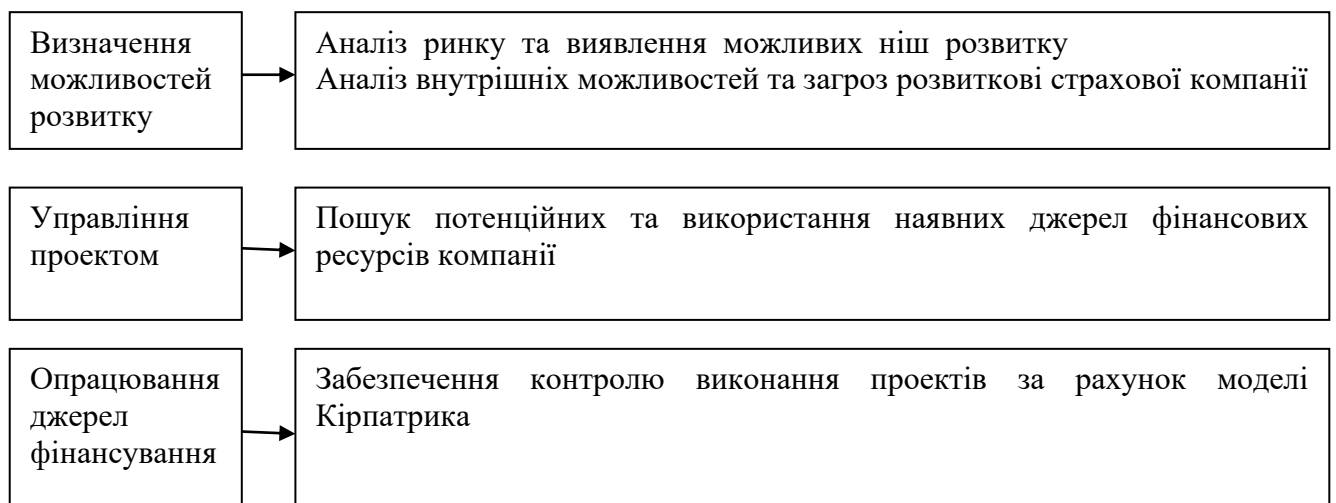

Рис.1.2. Напрями розробки фінансової стратегії страхової компанії [19]

Практика демонструє, що при створенні стратегічних планів українських страхових компаній важливими ознаками діяльності є – підвищення якості страхового продукту, підвищення частини ринку, нові послуги та збільшення продажів. Як бачимо, прибутковість не входить до цього списку. Таким чином, поточне фінансове становище страхової компанії на сьогоднішній день ніяк не характеризує його майбутнє.

Безперечно, обсяги продажів знаходяться в залежності з часткою страхової

компанії на ринку. Створюючи стратегію формування фірми, менеджери зобов'язані встановити, чи слід збільшувати частину ринку через результат. Краще сконцентруватися в конкретному продукті або секторі ринку.

Пр дослідженні фінансової стратегії не треба випускати з уваги потреби надання контролю за виконанням встановлених стратегічних питань, вчасності та всебічності. З метою оцінки продуктивності реалізації оперативного плану рекомендують застосовувати модель американського дослідника оцінки продуктивності тренінгів у 1950-х рр. Дональда Кірпатріка. Дану модель адаптовано до реалій страхового ринку України [27, с. 122].

Таким чином, з метою оцінки продуктивності адміністративних дій та стратегічним плануванням встановлено чотири ступені оцінки: реакція, навчання, поведінка та результати.

1. Реакція: аналіз відбувається протягом перших шести місяців діяльності над стратегічним планом шляхом статистичного оцінювання встановлених питань та визначення осередків їх виконання (структурних підрозділів або окремих співробітників страхової фірми).

2. Навчання: аналіз стратегічних проектів потребує безперервного розгляду, відповідно, наступна стадія оцінювання вважається найбільш глибокою та проводиться через рік після початку діяльності. Подібний аналіз здійснюється з метою контролю перших підсумків проекту.

3. Поведінка: аналіз ведеться згідно з підсумками другого року діяльності над планом та встановлює зміну дій співучасників його робочої групи (зразком вважається формування нових контактів для проекту, створення нових послуг).

4. Результат: аналіз ведеться згідно закінчення проекту та виявляє реальні підсумки, зміни у доході страхової компанії, поліпшення якості діяльності, збільшення переліку послуг [30, с. 148].

Згадана вище форма оцінювання діяльності враховує безперервний нагляд у здійсненні проекту, що покращує очікування за ним.

Також важливо встановити роль та значимість роботи стратегічного управління. До її складу можна віднести наступні відділи:

1. Відділ актуарних розрахунків та витрат на страхування. Ціна страхування є одним з показників конкурентоспроможності страхової фірми. Окрім цього, від розміру страхового тарифу залежить рівень виплат страховика, що у кінцевому рахунку впливає на операційний результат.

2. Відділ маркетингових досліджень і стратегічного планування. Цей відділ, на відміну від актуарного, досліджує ціноутворення страхування, що склалась на страховому ринку. Продуктами цього відділу є позиція страховика та обґрунтування зміни ціни страхування. Окрім цього відділ займається організацією стратегічного планування фірми.

3. Інформаційно-аналітичний відділ. Так як результативним складанням плану здатне бути лише у випадку синхронного отримання планових та фактичних даних, діяльність даного відділу сконцентрована на формуванні та допомозі (сервісі) єдиної інформативної концепції з метою прийняття оперативних адміністративних висновків.

4. Відділ внутрішнього аудиту. Тобто не лише перевірка співвідношення документів бухгалтерського та податкового обліку, а й перевірка виконання проектів над структурними одиницями страховика [32, с. 311].

Запропоновані методи для управління роботою страхової компанії можуть бути застосовані українськими підприємствами з урахуванням особливостей діяльності будь-якого з них.

Отже, створення фінансової стратегії зможе допомогти страховим фірмам враховувати всі фінансові ресурси для того, аби здійснити все можливе задля підвищення своєї діяльності на страховому ринку та виконати колективні проблеми зробивши відповідний аналіз ринку, аналіз можливих загроз для страхової компанії, пошук нових та залучення існуючих джерел фінансування.

1.3. Методи оцінки ефективності фінансового розвитку страхової компанії

При створенні методичного підходу до дослідження стратегій управління

фінансовими ресурсами, один із значущих чинників залишається вивчення аспекту продуктивності та стабільності даних стратегій на предмет здатності їх застосування у ході управління підприємством. Успішність прийняття адміністративних рішень щодо стратегічних орієнтирів та дій страхових компаній, в першу чергу, ґрунтується у встановленні системи збалансованих показників, що дозволяють характеризувати результативність роботи компанії на ринку в конкурентних умовах [32, с. 45]. Таким чином, результат введення розробленої системи управління залежить від управління фінансовими ресурсами страхової компанії.

При впровадженні управління фінансовими ресурсами постали проблеми його оцінки, і відповідно до цього, змістовного навантаження групи ефективності в процесі стратегічного та фінансового менеджменту. Вперше проблемою продуктивності стратегічного управління займалися військові теоретики, академічні висновки яких, виявили відображення у роботах основоположників концепції стратегічного управління [4, с. 66].

У науковій літературі набуває великого значення концептуальний аспект до встановлення суті ефективності управління з позиції його стабільності, що показує вміння страхової компанії досягати місії та встановлених раніше цілей. Даний прояв відображає вміння суб'єкта підприємницької діяльності утримувати власну єдність, реалізовувати роботу у відповідності плану, незважаючи на різносторонні впливи. Тож, ефективність стратегічного управління можна розглядати з концептуального напрямку стійкості. Один із таких шляхів був запропонований вченою Н. Касьяною. На її погляд основною категорією, яку доцільно застосовувати під час оцінки ефективності стратегічного управління, є категорія стійкості функціонування відносно поставлених цілей, що характеризує внутрішню властивість будь-якої організації досягати поставлених цілей в своїй діяльності. Стійкість відносно цілі стратегічного розвитку є інформативною категорією, зазначає науковець, на відміну від стійкості в класичному значенні, яка тлумачиться вченими як здатність системи повертатися у збалансований стан при зовнішніх мінливих впливах, хоча б тому, що «стійкість щодо

поставленої мети можебути кількісно інтерпретована, тобто може бути вказано ступінь стійкості, тоді як стійкість в класичному значенні слова не можна описати кількісно» [17, с. 67].

Враховуючи те, що управління фінансовими ресурсами страхових компаній має за мету забезпечення раціонального розподілу фінансових ресурсів для збереження конкурентних переваг на ринку послуг та досягнення поставлених цілей підприємства, можна сказати, що економічна стійкість страхової компанії як економічної системи припускає збалансований стан економічних ресурсів, що забезпечує стабільну прибутковість та нормальні умови для відтворення на основі зростання прибутку та капіталу в тривалій перспективі з урахуванням зовнішніх і внутрішніх чинників в різних умовах [19, с. 223].

Дослідження різної літератури говорить про те, що серед дослідників не існує єдиного узгодженого погляду щодо методики оцінки стратегічного управління фінансовими ресурсами. Аналіз результатів управління організацією має на меті об'єднання більшості систем показників в різних напрямках діяльності суб'єкта, задля оцінки й аналізу ефективності прийнятих рішень та дій на кожному з етапів процесу стратегічного управління. Отже, значну увагу вчені приділяють оцінюванню вже сформованої функціональної стратегії, а дехто розглядає доцільність оцінки стратегії лише на етапі її реалізації.

Аналіз продуктивності стратегії носить дещо вірогідний характер дослідження на етапі розробки самої стратегії управління фінансовими ресурсами та остаточний – на стадії її введення. Ось чому потрібно приділяти інтерес оцінці фінансової стратегії.

Оцінку стратегії управління фінансовими ресурсами можна розглядати як аналітичний процес, котрий дає змогу зрозуміти чи досягне страхова компанія в умовах змінного фінансового середовища, за допомогою розробленої стратегії, поставлених цілей. Процес оцінки стратегії управління фінансовими ресурсами розглядається як заключний етап стратегічного управління компанією, тобто оцінку вже реалізованої стратегії [15, с. 43].

Різні погляди на ситуацію обумовлюють розроблення комплексного підходу

до оцінки функціональної стратегії за всіма етапами її впровадження, обґрунтувавши при цьому її місце в загальній системі стратегічного управління фінансовими ресурсами організації (табл.1.2).

Таблиця 1.2

Класифікація параметрів оцінки стратегічного управління фінансовими ресурсами організації

Параметри	Концептуальні вимоги до оцінки стратегічного управління фінансовими ресурсами організації з використанням параметрів	Етапи стратегічного управління	Метод оцінювання
Відповідність системи стратегічного управління фінансовими ресурсами загальній та функціональним стратегіям	У процесі такої оцінки виявляють ступінь узгодженості цілей, напрямів та етапів у реалізації стратегії	Розробка стратегії	Соціологічний (експертний метод), Економетричні методи, Стратегічний аналіз
Узгодженість стратегії управління фінансовими ресурсами організації з прогнозованими змінами зовнішнього середовища	У процесі такої оцінки визначають, якою мірою розроблена стратегія відповідає прогнозованому розвитку економіки країни та змінам кон'юнктури ринку за її сегментами	Розробка стратегії /Реалізація стратегії	Стратегічна діагностика
Відповідність стратегії управління фінансовими ресурсами організації внутрішньому потенціалу можливостей реалізації такої стратегії	Така оцінка дає змогу визначити,наскільки напрями і форми стратегічного управління фінансовими ресурсами організації взаємозв'язані з можливостями формування внутрішніх фінансових ресурсів, організаційною структурою управління	Розробка стратегії /Реалізація стратегії	Економічний(с стратегічний фінансовий аналіз)
Допустимий рівень ризиків при впровадженні стратегії управління фінансовими ресурсами	Визначає, наскільки рівень цих ризиків допустимий для фінансової діяльності такого підприємства з позицій можливого розміру фінансових втрат та з позицій прогнозування загрози банкрутства	Реалізація стратегії	Економічний (контролінг)
Економічна ефективність реалізації стратегії управління фінансовими ресурсами організації	Здійснюється на основі прогнозних розрахунків системи основних фінансових коефіцієнтів і заданих цільових стратегічних нормативів	Реалізація стратегії /завершення впровадження	Економічний (контролінг), Економетричний
Позаконотична ефективність реалізації фінансової стратегії	Враховуються зростання ділової репутації підприємства, підвищення рівня керованості фінансовою діяльністю структурних підрозділів; підвищення рівня матеріальної і соціальної задоволеності фінансових менеджерів	Реалізація стратегії /завершення впровадження	Економічний (оцінка менеджменту)

Джерело : [17]

Якщо не проводити оцінку параметрів на вході в систему, кінцевий результат не виправдає очікувань. З огляду на вище окреслене та в результаті аналізу наукової літератури, запропоновано вже існуючу класифікацію параметрів оцінки стратегічного управління фінансовими ресурсами відповідно до етапів стратегічного управління підприємством, що в певній мірі є універсальною для управління страховою компанією та є основними у напрямку здійснення оцінки фінансової стратегії.

Отже, можна зробити висновок, що не існує єдиного методу оцінки стратегічного управління по тій причині, що кожен із етапів та напрямів стратегічного управління передбачає унікальний комплекс методів та інструментів оцінки, що доповнюють один одного в залежності від об'єкта оцінювання.

Основними властивостями управління фінансовими ресурсами страхових компаній є їх результативність, здатність утримувати конкурентні переваги та позиції як щодо фінансових ресурсів так і підприємства в цілому [23, с. 291].

Головним етапом при розробці ефективної стратегії організації є стратегічний аналіз, за допомогою якого відбувається раціональний вибір стратегій серед альтернативних варіантів.

Даний аналіз являється основним методом оцінки результативності та прогнозної ефективності фінансового управління на етапі розробки та реалізації будь-якої стратегії, а його метою, як і стратегічного аналізу в цілому, є пошук альтернативних варіантів поведінки страхової компанії в конкурентному середовищі в майбутньому періоді [5, с. 54].

Важливим у ході розгляду фінансових ресурсів страхової компанії вважається злагодженість окремих питань між собою та вирішення їх з позиції оптимальності, з метою більш ефективної реалізації основної мети управління, у цьому випадку загальної та фінансової стратегії компанії. Вирішення подібних питань сприяє досягненню головної місії аналізу фінансових ресурсів, а саме - отримання обмеженої кількості основних характеристик, які відображають чітку оцінку явищ, дій та змін, пов'язаних з фінансовими ресурсами компанії, але крім

того задовольняють інформативні потреби досліджень в довготривалій перспективі [8, с. 54].

Таким чином, об'єктом фінансового аналізу стає вивчення умов в котрому діє страхова компанія та фінансову сферу в якому компанія розташовується. Особливість фінансової оцінки є у тому, що вона є не тільки ретроспективною, а й прогнозною та дає можливість реалізовувати оцінку фінансового потенціалу під впливом ймовірних змін окремих умов та обставин. Дане, у свою чергу, встановлює потребу застосування спеціальних способів та методів для оцінки продуктивності фінансового управління економічними ресурсами страховика. Концепція ключових методів фінансового аналізу (табл.1.3), відображає спеціальні методи, при потребі може бути доповнена і класичними способами аналізу.

Таблиця 1.3

Система основних методів стратегічного фінансового аналізу

№	Метод	Сутність методу
1	2	3
1	SWOT-аналіз	Метод дозволяє ідентифікувати і оцінити міру впливу, а також визначити силу взаємодії різноманітних факторів зовнішнього оточення і внутрішнього середовища підприємства з метою встановлення його стратегічної позиції та вироблення напряму стратегії.
2	PEST-аналіз	Інструмент, призначений для виявлення політичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів зовнішнього середовища, що можуть вплинути на стратегію.
3	SNW-аналіз	Метод призначений для здійснення аналізу інформації про внутрішнє середовище суб'єкта управління.
4	STEP-аналіз	Дозволяє охарактеризувати зовнішню економічну ситуацію комплексно, оцінюючи вплив чинників: суспільних, технологічних, економічних, політичних, правових.
5	SPACE-аналіз	Дозволяє контролювати функціонування підприємства за чотирма координатами, що характеризує безпосередню макро оточення фірми, а також її внутрішній потенціал.
6	Аналіз GAP	Призначений знайти методи розробки стратегії та методи управління, які дозволяють привести справи у відповідність із найбільш високим рівнем вимог.
7	PIMS-аналізу	Дозволяє проаналізувати вплив обраної стратегії на величини прибутковості компанії шляхом використання емпіричної моделі, що пов'язує широкий діапазон стратегічних і ситуаційних змінних з величиною прибутковості компанії.
8	Модель Хофера-Шенделя	основну увагу зосереджує на позиціонуванні існуючих видів бізнесу на матриці розвитку ринку товарів, визначенні ідеального набору з цих видів бізнесу та розробці шляхів формування такого ідеального набору.
9	Модель Томпсона і Стріклєнда	Дозволяє на основі поточного положення компанії в системі координат «конкурентна позиція – динаміка зростання ринку» спланувати пріоритетну стратегію розвитку.

Продовження табл. 1.3

1	2	3
10	Портфельний аналіз	Надає можливість збалансувати діяльність всіх стратегічних одиниць бізнесу, що входять до складу підприємства, а також розподілити між ними існуючі ризики і прийняти рішення щодо впровадження нових чи ліквідації неефективних видів діяльності.
11	Модель «7S» Маккінсі	Дозволяє зрозуміти, наскільки успішно компанія функціонує, реалізуючи відповідну стратегію, на основі опису ключових факторів організації компанії.
12	Модель ADL/LC	Являє собою інструмент аналізу портфельних стратегій для визначення розумної диверсифікації діяльності багатогалузевої організації, який можна було б використовувати як на корпоративному рівні, так і на рівні окремих ланок.
13	Сценарний аналіз	Полягає в організації ітераційної дослідницької процедури побудови сценаріїв можливого розвитку системи, для якої виконується аналіз.
14	Порівняльний фінансовий аналіз	Базується на порівнянні значень окремих груп показників між собою.
15	Аналіз фінансових коефіцієнтів	Базується на розрахунку аналітичних фінансових показників на підставі даних фінансової звітності та бухгалтерського обліку та порівнянні отриманих значень коефіцієнтів з нормативними показниками.
16	Інтегральний аналіз по моделі Дюпон	Передбачає розкладання показника «коефіцієнт рентабельності капіталу» на низку фінансових коефіцієнтів його формування, взаємопов'язаних у єдиній системі. В основі цієї системи аналізу лежить «Модель Дюпона», відповідно до якої коефіцієнт рентабельності використовуваного капіталу становить добуток коефіцієнта рентабельності реалізації продукції на коефіцієнт оборотності капіталу.

Джерело : [30]

Дані дослідження показують, що велика частина науковців ділять критерії оцінки управління фінансами на дві категорії: критерії якості та критерії, що характеризують його властивості. Під показниками якостей стратегії управління фінансовими ресурсами страхових компаній мають на увазі всілякі властивості, що відображають її мету також місії, сутність, способи розвитку та реалізації, ефективність, результативність, адаптивність, взаємозв'язок із загальною стратегією компанії. До аспектів якості відносять характеристики, що визначають цілеспрямованість, наукову аргументованість, перспективність обраної стратегії.

У ході аналізу ефективності управління фінансами як на стадії формування так і на стадії його реалізації, в першу чергу, необхідно реалізовувати оцінку абсолютно всіх критеріїв ефективності управління страховою компанією, так як коефіцієнти у рамках нашого вивчення вважаються взаємопов'язані та взаємообумовлені. Тим не менш, управління умовами впливу на організацію, формує ймовірність встановлення з їх єдиної сукупності безпосередньо тих, які

реалізують найбільший вплив на розвиток та реалізацію стратегічного управління фінансовими ресурсами [42, с. 125].

Відповідно до цієї ієрархії впливу факторів внутрішньої та зовнішньої сфери необхідно розділити також критерії оцінки управління фінансовими ресурсами (табл.1.4), беручи до уваги присутність етапів розвитку та реалізації обраної стратегії підприємством.

Таблиця 1.4

Критерії оцінки ефективності формування та реалізації стратегії управління фінансовими ресурсами організації

Критерії оцінки внутрішньої ефективності	Блок 1	Показники фінансової стійкості
		Показники ліквідності
		Показники ділової активності
		Показники ефективності управління
	Блок 2	Конкурентоспроможність підприємства за різними позиціями внутрішнього середовища
		Оптимальність організаційної структури підприємства
		Обґрунтованість прийняття важливих рішень
		Реальне делегування повноважень
		Контроль за виконанням рішень
		Якість планування діяльності
		Система заохочень і покарань
		Проходження інформації «вниз» і «вверх»
		Відповідність стратегії передбаченому рівню фінансових ризиків
	Блок 3	Частка ринку
Збільшення обсягу продажу		
Прибуток на капітал		
Рівень витрат і ефективність виробництва конкурентів		
Рівень дивідендних виплат		
Блок 4	Оптимальність організаційної структури підприємства	
	Конкурентоспроможність підприємства за різними позиціями зовнішнього середовища	
	Поглиблений аналіз сегментів ринку	
	Здатність адаптації до умов внутрішнього розширення ринків збуту	
Критерії загальної економічної ефективності	Рівень загальної економічної ефективності	
	Рівень синергетичного ефекту	
	Рівень передбачуваного приросту вартості підприємства	
	Інноваційний рівень стратегічних цілей і стратегічних ініціатив	
	Інтегральний показник конкурентоспроможності підприємства	

Джерело : [17]

Отже, проаналізувавши наукові праці можна зробити висновок, що

методика оцінки фінансового управління не тільки не має єдиного погляду щодо здійснення аналізу, але і навпаки передбачає наявність різних методів і підходів, які доповнюють один одного і складають комплекс інструментів, який видозмінюється залежно від специфіки діяльності організації. Так, в рамках оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами страхових компаній виникає дилема форми фінансування їх. Така особливість фінансового забезпечення не дозволяє в повній мірі здійснювати аналіз діяльності організації як стратегічній так і фінансовій, оскільки супроводжується недостатністю інформаційних даних, необхідних повний стратегічний фінансовий аналіз.

РОЗДІЛ 2

КОМПЛЕКСНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «УНІКА»

2.1. Загальна характеристика страхової компанії «УНІКА»

UNIQAInsuranceGroup (UNIQA) вважається однією з основних страхових компаній у Австрії, Центральній та Східній Європі. UNIQA представлена 38 фірмами у 18 державах, в яких, 20 000 працівників та партнерів обслуговує найбільш 10 мільйонів клієнтів. UNIQA реалізовує свою діяльність у Австрії, Швейцарії, Ліхтенштейні, Албанії, Боснії та Герцеговині, Болгарії, Хорватії, Угорщині, Косово, Македонії, Чорногорії, Польщі, Румунії, Російській Федерації, Сербії, Словаччини, Чехії та в Україні. UNIQA вважається другою за величиною страховою командою у Австрії з частиною ринку близько 22%.

UNIQAInsuranceGroup з'явилася на ринку України у 2006 р. На сьогодні «УНІКА» та «УНІКА Життя», основні офіси яких знаходяться у Києві, дають всі без винятку різновиди ризикового страхування та страхування життя за допомогою загальнонаціональної мережі. Більше тисячі працівників небанківської фінансової категорії «УНІКА Україна» обслуговують приблизно 1 млн страхових полісів за допомогою загальнонаціональної мережі – 26 обласних дирекцій, 15 провідних офісів, 250 пунктів продажів.

Страхова фірма передбачає собою приватне акціонерне товариство.

«УНІКА» – це комплексне страхування ризиків. Компанія володіє більше ніж 29 ліцензіями для реалізації страхової діяльності, здатна забезпечувати більше 70 різновидів діяльності.

Страхова компанія «УНІКА» була заснована 10 лютого 1994 року, з 2006 роки належить до структури австрійської групи UNIQA.

У 2006-2010 роках компанія реалізувала кілька значних змін, стрімкими темпами формувалася згідно всім тенденціям діяльності. У результаті реалізованих інновацій були винайдені нові страхові послуги та

обслуговування, що належать до прогресивних європейських стандартів страхування, поліпшили концепцію управління якістю обслуговування клієнтів та врегулювали страхові випадки, істотно розширили філії компанії в абсолютно всіх регіонах України.

Наразі страхова компанія «УНІКА» входить в ТОП-5 страхових компаній України.

Таблиця 2.1

Рейтинг страхових компаній страхуванню КАСКО, 2017-2019 рр, тис.грн.

2019			
1	АХА СТРАХУВАННЯ	1 130 992	521 068
2	УНІКА	740 611	395 481
3	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	638 673	264 986
4	УКРАЇНСЬКА СТРАХОВА ГРУПА	535 465	299 894
5	ІНГО УКРАЇНА	385 024	251 643
2018			
1	АХА СТРАХУВАННЯ	1 006 865,0	505 248,0
2	УНІКА	599 028,8	319 925,4
3	УКРАЇНСЬКА СТРАХОВА ГРУПА	487 215,9	259 599,5
4	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	451 428,0	187 233,0
5	ІНГО УКРАЇНА	328 442,1	218 702,8
2017			
1	АХА СТРАХУВАННЯ	858 086	407 866
2	УНІКА	486 221	230 710
3	УКРАЇНСЬКА СТРАХОВА ГРУПА	449 053	228 558
4	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	340 729	133 784
5	ІНГО УКРАЇНА	301 421	164 016

Відповідно до табл. 2.1, можна зробити висновок, що згідно страхуванню КАСКО страхова фірма «УНІКА» захоплює кращі позиції на страховому ринку України.

Страхова компанія УНІКА входить до складу:

- Правління Ліги страхових організацій України;
- Моторного (транспортного) бюро України;
- Європейської бізнес асоціації;
- Американської торговельної палати;

- Морського бюро;
- Національного клубу страхових виплат;
- Української асоціації якості;
- Російського Антитерористичного страхового пулу;
- Асоціації розвитку бізнесу;
- Міжнародної Федерації захисту прав водіїв;
- Міжнародного союзу авіаційних страховиків [16].

UNIQA Group Austria – це бренд, що лідирує на страховому ринку Австрії. Група UNIQA є одним з найбільших і найдинамічніших гравців страхового ринку Європи, надаючи послуги у 20 країнах.

Близько 22 000 співробітників та менеджерів з продажів, а також 19 500 страхових посередників Групи обслуговують близько 7,4 млн. клієнтів та 15 300 000 страхових договорів у Центральній і Східній Європі. Загальний обсяг страхових премій 40 компаній групи UNIQA, які працюють на 20 регіональних страхових ринках, перевищує 5,8 млрд. євро, з яких 38% зібрано за межами Австрії.

Керівними органами страхової компанії є: Загальні Збори, Наглядова Рада (Правління), Ревізійна Комісія.

Склад Наглядової Ради ПрАТ «СК «УНІКА»:

- Вольфганг Кіндл – Голова Наглядової Ради
- Зоран Віснич – заступник Голови Наглядової Ради
- Фріц Трафлер – член Наглядової Ради
- Ганс-Уве Мюллер – член Наглядової Ради
- Олівера Бьом – член Наглядової Ради
- Багіров Теймур Мамедович – член Наглядової Ради
- Єфімов Юрій Петрович – член Наглядової Ради.

Склад Правління ПрАТ «СК «УНІКА» в Україні:

- Ульє Олена Володимирівна – Голова Правління
- Райнаї Тамаш – Перший заступник Голови Правління
- Маркова Олена Олександрівна – член Правління

Вищим органом є Загальні Збори акціонерів і вони виконують такі функції:

- Визначення основних напрямів діяльності страхової компанії;
- Внесення змін до Статуту;
- Прийнятті рішення про анулювання викуплених акцій;
- Прийняття рішень про розміщення акцій;
- Прийняття рішень про зменшення статутного капіталу;
- Затвердження річного звіту компанії;
- Розподіл прибутку і збитків;
- Прийняття рішень з питань порядку проведення Загальних зборів
- Обрання членів та Голови Наглядової Ради і Ревізійної Комісії та дострокове припинення їх роботи;
- Затвердження висновків Ревізійної Комісії;
- Затвердження принципів Корпоративного Управління компанії;
- Прийняття рішень про розміщення цінних паперів.

Наглядова Рада є органом, що здійснює захист прав Акціонерів Товариства і в межах компетенції контролює та регулює діяльність Правління підприємством.

До виключної компетенції Наглядової Ради належить:

- затвердження внутрішніх Положень;
- підготовка порядку денного Загальних Зборів, визначення дати їх проведення тощо;
- встановлення розміру оплати праці членів Правління;
- обрання аудитора;
- вирішення питань про участь у промислово-фінансових групах та інших об'єднаннях, про застосування інших юридичних осіб;
- здійснення контролю, усунення недоліків, які були виявлені під час проведення перевірок ревізійною комісією;
- продаж або передача у будь-якій іншій формі або лізинг бізнесу компанії або будь-якого підрозділу чи його частини;
- затвердження бюджету товариства.

Ревізійна Комісія є органом, що контролює фінансово-господарську

діяльність компанії.

Структура власності небанківської фінансової групи «Уніка Україна» виглядає наступним чином (рис. 2.1) :

Рис. 2.1. Структура власності небанківської фінансової групи «УНІКА»

У ПрАт «СК«УНІКА» побудовано конкретну організаційну структуру, визначено посадові обов'язки працівників, налагоджено бізнес-процеси та операції, що формують максимально позитивні умови з метою надання якісних послуг клієнтам та чітку взаємодію між підрозділами.

2.2. Аналіз фінансових результатів та фінансового стану діяльності страховика

Фінансовий стан страхової компанії це комплексне поняття, що вважається результатом взаємодії всіх компонентів системи економічних взаємовідносин компанії, обумовлюється сукупністю господарських факторів та характеризується системою характеристик, що відображають присутність, розташування та застосування фінансових ресурсів. З цієї причини під фінансовим станом мають на увазі її вміння фінансувати свою діяльність. Оптимізація фінансового стану вважається однією з причин ефективного розвитку фірми, і погіршення

фінансового стану говорить про небезпеку її ймовірного банкрутства [12, с. 172].

Аналіз діяльності страхової компанії за декілька останніх років дозволяє оцінити динаміку розвитку підприємства. Виходячи з результатів такого аналізу, можна оцінити подальші перспективи компанії на страховому ринку України та прогнозувати темпи її розвитку у майбутньому [6, с. 74].

У своїй роботі я буду використовувати та спиратися на фінансову звітність ПрАТ «СК «УНІКА» за 2017-2019 рр.

ПрАТ «СК «УНІКА» має ліцензії Нацкомфінпослуг на здійснення 22 видів страхування, із них 13 – у формі добровільного страхування та 9 – у формі обов'язкового.

Фінансовий стан – це одна з важливих характеристик діяльності кожного підприємства. Тому метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів збільшення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи безперебійної та стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, кредиторами та іншими установами.

Аналіз фінансового стану за даними фінансової звітності є необхідною умовою оцінки якості господарської діяльності страхової компанії. Аналітичні дослідження фінансової звітності підприємства надають можливість оцінити його платоспроможність і ліквідність, рівень фінансової стійкості й ділової активності, обсяги і якість дебіторської та кредиторської заборгованості [1, с. 163].

Провівши фінансовий аналіз страхової компанії «УНІКА» можна визначити її фінансову надійність, результати якого наведено в таблицях нижче.

Характерною рисою фінансового стану компанії вважається його платоспроможність. Вона обумовлюється здатністю підприємства до стрімкого погашення власних короточасних зобов'язань. У оцінках фінансового стану не потрібно порівнювати платоспроможність з ліквідністю активів [13, с. 154].

Платоспроможність розглядається в широкому значенні якості фінансового стану, ніж ліквідність, так як передбачає не тільки вміння конвертації оборотних активів у ресурси платежу, а й економічну стабільність компанії. Підприємство вважається платоспроможним, якщо його загальні активи більш, ніж довго-

строкові та короткострокові зобов'язання.

Таблиця 2.2

Аналіз активів страхової компанії «УНІКА» за 2017-2019 рр, тис.грн.

Показник	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			Відносне відхилення,%		
				2018-2017	2019-2018	2019-2017	2018-2017	2019-2018	2019-2017
Необоротні активи	322833	512127	401607	189294	-110520	78774	0,59	-0,22	0,24
Оборотні активи	1339884	3374471	2030606	2034587	-1343865	690722	1,5	-0,4	0,5

Проаналізувавши табл. 2.2, можна сказати, що протягом 2017–2019 рр. активи компанії розвивалися рівномірно. Аналізуючи дані можна визначити, що у 2018 році необоротні активи збільшилися на 189294 тис. грн., а у 2019 – зменшилися на 110520 тис. грн. відповідно до 2018 року. Оборотної активи у 2018 році збільшилися на 2034587 тис. грн., а у 2019 – на 690722 тис. грн. відповідно до 2017 року.

Таблиця 2.3

Аналіз пасивів страхової компанії «УНІКА» за 2017-2019 рр, тис.грн.

Показник	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення			Відносне відхилення,%		
				2018-2017	2019-2018	2019-2017	2018-2017	2019-2018	2019-2017
Власний капітал	415530	430785	529741	15255	98956	114211	3,67	0,23	0,27
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	889740	1780279	1602357	890539	-177922	712617	100	-0,1	0,8
Поточні зобов'язання і забезпечення	357447	1163407	300115	805960	-863292	805960	225,4	-0,74	-0,16

Аналіз пасивів страхової компанії «УНІКА» складається із власного капіталу, довгострокових зобов'язань та забезпечення, поточних зобов'язань і забезпечення. Аналіз власного капіталу за 2017–2019 рр. показав, що протягом цих років сума пасивів зростала, за 2017–2018 рр. зросла на 98 956 тис. грн., а протягом 2018–2019 рр. зросла на 114 211 тис. грн.

У табл. 2.4ми можемо побачити показники платоспроможності ПрАТ «СК «УНІКА» за 2017-2019 рр.

Таблиця 2.4

Аналіз показників ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Страхова компанія «УНІКА», 2017-2019

Показник	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення		
				2017-2018	2018-2019	2019-2017
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,88	0,6	3,3	-1,28	2,7	1,42
Коефіцієнт швидкої ліквідності	5	3,44	9,28	-1,56	5,84	4,28
Коефіцієнт загальної ліквідності	3,75	2,46	6,8	-1,29	4,34	3,05
Коефіцієнт платоспроможності	0,01	0,08	0,1	0,07	0,02	0,09
Коефіцієнт критичної ліквідності	1,07	0,08	0,1	-0,99	0,02	-0,97

Відповідно до даних табл. 2.4, можна зробити висновок, що у 2017 в кожен гривню поточних зобов'язань потрібно приблизно 1,88 гривні грошових коштів також їх еквівалентів. Тож, ПрАТ «СК «УНІКА» мала можливість відповідати за своїми зобов'язаннями у 2017 р, проте з метою зменшення цього показника потрібно зосередити частину грошей, наприклад, на придбання облігацій інших компаній. У 2016 році ситуація змінилася та коефіцієнт дорівнював 0,6. Це дає можливість отримати допоміжний відсотковий прибуток.

Показник швидкої ліквідності протягом всіх досліджуваних років є більше за нормативне значення. Це означає, що оборотні кошти вважаються високоліквідними.

Відповідно до показника загальної (поточної) ліквідності, підприємство вчасно відповідає за своїми поточними зобов'язаннями тому, що показник є досить високим (в 2019 році дорівнює 6,8) і це призводить до довіри потенційних клієнтів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності знаходився в межах нормативного значення та вище лише в 2017 році, і на кожен гривню поточних зобов'язань припадає 1,07 гривні високоліквідних оборотних активів. Проте, з 2018 року ситуація змінилася,

і досліджуваний показник знаходився нижче нормативного значення. Це означає, що в компанії були проблеми з платоспроможністю.

Фінансова стійкість характеризує результативну діяльність компанії, слугує важливим показником при прийнятті рішень потенційними страхувальниками при виборі надійного страховика, а також виступає об'єктом пильної уваги з боку регулятора. Кожна зацікавлена сторона потребує оцінки фінансової стійкості страхової компанії, яка формується за умови ефективної системи управління. У таблиці 2.5 наведений аналіз фінансової стійкості ПрАТ «СК «УНІКА».

Таблиця 2.5

Аналіз фінансової стійкості ПрАТ «Страхова компанія «УНІКА», 2017-2019

Показник	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення		
				2017-2018	2018-2019	2019-2017
<i>Показники структури джерел формування капіталу</i>						
Коефіцієнт фінансової автономії	0,25	0,13	0,22	-0,12	0,09	-0,03
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,75	0,87	0,78	0,12	-0,09	0,03
Коефіцієнт фінансового ризику	3	6,83	3,59	3,83	-3,24	0,59
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,33	0,15	0,28	-0,18	0,13	-0,05
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,68	0,8	0,75	0,12	-0,05	0,07
Коефіцієнт довгостроових зобов'язань і забезпечень	0,71	0,6	0,84	-0,11	0,24	0,13
Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	0,05	0,4	0,2	0,35	-0,2	0,15
<i>Показники стану оборотних активів</i>						
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,22	-0,19	0,24	-0,41	0,43	0,02
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,07	-0,03	0,06	-0,1	0,09	-0,01
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	58,2	-58,6	108,9	-116,8	167,5	50,7
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	0,38	-1,1	0,24	-1,48	1,34	-0,14
<i>Показники стану основного капіталу</i>						
Коефіцієнт майна виробничого призначення	0,01	0,01	0,01	0	0	0
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,01	0,01	0,01	0	0	0

ПрАТ «СК «УНІКА» значно залежить від позикових коштів і здатна фінансувати лише 25% активів за рахунок власних коштів у 2017 р., що на 12% менше більше ніж 2018 р. В 2019 році коефіцієнт фінансової автономії становить 0,22, що на 0,9 більше ніж в 2018 році. З огляду на те, що компанія є платоспроможною і прибутковою, можна запропонувати реінвестувати прибуток, отриманий за результатами фінансового року.

Фінансова стійкість компанії має позитивну динаміку, адже значення показників протягом 2017-2019 років здебільшого зростають. Більшість коефіцієнтів є в межах або вище норми, залежність від позикового капіталу є прийнятною.

Таблиця 2.6

**Аналіз показників стану основного капіталу ПрАТ СК «УНІКА»
у 2017-2019 рр**

Показник	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення		
				2018-2017	2019-2018	2019-2017
Коефіцієнт майна виробничого призначення	0,017	0,014	0,001	-0,003	-0,013	-0,016
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,016	0,013	0,008	-0,003	-0,005	-0,008
Коефіцієнт нагромадження амортизації	0,54	0,5	0,48	-0,04	-0,02	-0,06
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	1,14	4,2	5,6	3,06	1,4	4,46

Згідно табл. 2.6 можна зробити висновки, що коефіцієнт майна виробничого призначення є нижчим, ніж рекомендоване значення – 0,5. У разі зниження цього показника необхідне поповнення власного капіталу чи залучення довгострокових коштів. Коефіцієнт нагромадження амортизації відображає зменшення фінансового ризику, непокриття авансованого капіталу.

Оцінка власного капіталу страховика відіграє важливу роль у характеристиці його фінансового стану, адже власний капітал утворює запас платоспроможності, а також забезпечує формування страхових резервів. Розмір власного капіталу ПрАТ «СК «УНІКА» склав 529 741 тис. грн. у 2019 р., що на 22,9% більше, ніж у 2018 р. Обсяг власного капіталу в 3,4 разів перевищує

статутний фонд. Таке співвідношення дає змогу страховій компанії здійснювати виплати дивідендів, реінвестувати капітал та ін.

Таблиця 2.7

Аналіз показників ліквідності балансу ПрАТ СК «УНІКА», 2017-2019 рр.

Група	2017	2018	2019	Група	2017	2018	2019	Надлишок чи нестача		
								2017	2018	2019
A1	669478	701907	991094	П1	345901	1129006	277763	323577	-427099	713331
A2	251537	1105801	282668	П2	11546	34401	22352	239991	1071400	260316
A3	418869	1054636	756844	П3	889740	1780279	1602357	-470871	-725643	-845513
A4	322833	512127	401607	П4	415530	430785	529741	-92697	81342	-128134
Разом	1662717	3374471	2432213		1162717	3374471	2432213			

Наведені баланси підприємства у табл. 2.7 на вказані дати не є ліквідними, а саме:

– У 2017 році, низько ліквідні активи (A3) є меншими за довгострокові зобов'язання (П3). Як результат компанія станом на 2017 рік не є абсолютно ліквідною.

– У 2018 році не є дійсними дві умови абсолютної ліквідності, найбільш ліквідні активи (A1) є меншими ніж поточні зобов'язання (П1) та низько ліквідні активи (A3) перебільшують довгострокові зобов'язання (П3).

– У 2019 році ситуація покращилася, але не ідеальна. Тобто низько ліквідні активи (A3) є менші за довгострокові зобов'язання (П3). В результаті компанія має схожу ситуацію як в 2017 році, що компанії не є абсолютно ліквідною.

Таблиця 2.8

Аналіз ділової активності ПрАТ «Страхова компанія «УНІКА»», 2017-2019 роки

№	Показник	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення		
					2017-2018	2018-2019	2019-2017
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Коефіцієнт оборотності активів	0,69	0,57	0,6	-0,12	0,03	-0,09
2	Тривалість одного обороту, днів	521,7	631,6	600	9,9	68,4	78,3
3	Коефіцієнт обертання оборотних активів	0,76	0,69	0,7	-0,07	0,01	-0,06
4	Тривалість одного обороту обертання запасів, днів	473,9	521,7	514,3	47,8	-7,4	40,4

Продовження табл. 2.8

1	2	3	4	5	6	7	8
5	Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	5,6	2,1	2,5	-3,5	0,4	-3,1
6	Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів	64,3	180	144	115,7	-36	79,7
7	Коефіцієнт обертання власного капіталу	2,39	3,4	3,65	1,01	0,25	1,26
8	Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	150,6	105,9	98,6	-44,7	-7,3	-52

Підсумовуючи дані табл. 2.8, можна зробити висновок, що динаміка використання активів підприємства є майже сталою і в 2019 році має значення – 0,6 та тривалість обороту 600 днів, але найвище значення можна спостерігати в 2018 році. Ефективність використання оборотних коштів компанії «УНІКА» найбільшою була в 2017 році, протягом 2018 ситуація мала негативну динаміку, але в 2019, трохи стабілізувалася (0,7), тривалість обороту якої становило 514,3 дня. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості протягом років коливається, але має досить позитивний результат (в 2019 році – 2,5 обороти або 144 дня). Оборотність власного капіталу з роками зростає і на період 2019 року має значення в 3,65 обороти або в 98,6 дні.

Однією з основних елементів процесу управління фінансово-господарською діяльністю компанії вважається комплексний аналіз фінансового стану. Необхідно мати на увазі, що даний процес містить дослідження основних показників фінансово-господарської діяльності з використанням сучасних методів економічного аналізу з метою надання інформативної основи прийняття аргументованих адміністративних рішень, націлених на формування умов з метою стабільного формування компанії. Вивчення фінансового стану підприємства дає можливість встановити ступінь його конкурентоспроможності та роль компанії у фінансовій сфері [2, с. 67].

Таким чином аналіз комплексної оцінки економічного стану підприємства виявив, що немає загальновизнаного підходу до виміру його ступеня та дозволив виявити недоліки наявного методичного забезпечення комплексної оцінки, що

зумовило потребу його подальшого поліпшення з метою дослідження оптимальних заходів щодо збільшення ступеня фінансового стану підприємства.

2.3. Діагностика фінансового розвитку страхової компанії «УНІКА»

Діагностування фінансового стану та стабільності функціонування компанії – стадія управлінського процесу, дає можливість на ранній стадії виявляти порушення співвідношень у фазах циклу кругообігу грошових коштів компанії та визначати передумови їх появи.

Експрес-діагностика фінансового стану та стабільності функціонування компанії – етап діагностичного циклу, що гарантує за «слабкими сигналами» (ознаками) виявлення порушень співвідношень у фазах циклу кругообігу грошових коштів компанії [3, с. 17].

Базова діагностика фінансового стану та стійкості функціонування компанії – стадія діагностичного циклу, котра дає можливість визначити передумови патології співвідношень у фазах циклу кругообігу грошових коштів компанії.

Слід наголосити, що точне визначення діагнозу економічного стану та стійкості функціонування компанії вважається важкою дією оперування висновками, пропозиціями та поняттями. Будь-яка з цих змін осмислення економічної діагностики потребує акуратного дотримання законів логіки.

Спостерігаючи динаміку основних показників фінансово-господарської діяльності страховика, можна зробити висновок про те, що ПрАТ «СК «УНІКА» станом на 31.12.2019 р. має позитивний напрям розвитку.

Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України було затверджено «Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків» від 17.03.2005 р., № 3755, які розроблено з метою своєчасного виявлення ризиків у діяльності страховиків. За тестами раннього попередження проведено аналіз показників згідно з методикою Держфінпослуг на прикладі даних, які надані ПрАТ «СК «УНІКА».

Тести раннього попередження – це система порівняння фактичних

фінансових показників діяльності страховиків з визначеними Держфінпослуг показниками, їх узагальнення та оцінка ризиків діяльності страховиків. Відповідно до Рекомендацій здійснюється аналіз капіталу, активів, перестраховання, резервів, дохідності, ліквідності й надається відповідна оцінка.

На основі проведених тестів раннього попередження страховики можуть отримати від Держфінпослуг такі оцінки:

«1» (стійка фінансова надійність) – фінансові показники є на високому рівні;

«2» (задовільна фінансова надійність) – відсутні серйозні проблеми, фінансові показники є на середньому рівні;

«3» (гранична фінансова надійність) – фінансовий стан викликає побоювання, фінансові показники є на рівні, значно нижчому за середній;

«4» (незадовільна фінансова надійність) – вважається неприпустимим, фінансовий стан є дуже нестабільним [16].

При оцінці фінансового стану страхової компанії за допомогою тестів раннього попередження найбільш вагомими показниками є: показник ліквідності активів, зворотній показник платоспроможності, показник незалежності від перестраховання та показник відношення чистих страхових резервів та капіталу.

Дані, які використовуються при розрахунку показників тестів раннього попередження, їх зміст і порядок розрахунку наведені в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Тести раннього попередження для ПрАТ «СК «УНІКА»

№	Показник	Метод розрахунку	Розраховане значення показника	Оціночна шкала	Оцінка	Коефіцієнт	Зважена оцінка
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Показник дебіторської заборгованості	ПДЗ = (Дебіторська заборгованість) / (Капітал)	0,01	1. $0 \leq \text{ПДЗ} < 50$ 2. $50 \leq \text{ПДЗ} < 75$ 3. $75 \leq \text{ПДЗ} < 100$ 4. $100 \leq \text{ПДЗ}$	1	0,04	0,0004
2	Показник ліквідності активів	ПЛА = 100 % x (Високоліквідні активи) / (Зобов'язання)	0,002	1. $95 \leq \text{ПЛА}$ 2. $80 \leq \text{ПЛА} < 95$ 3. $65 \leq \text{ПЛА} < 80$ 4. $\text{ПЛА} < 65$.	1	0,10	0,0002

Продовження табл. 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8
3	Показник ризику страхування	$ПРС = 100 \% \times (\text{Сума чистих премій за всіма полісами}) / (\text{Капітал})$	0,034	1. ПРС ≤ 100 2. $100 < ПРС \leq 200$ 3. $200 < ПРС \leq 300$ 4. $300 < ПРС$	1	0,06	0,00204
4	Зворотний показник платоспроможності	$ЗПП = 100 \times (\text{Загальна сума зобов'язань}) / (\text{Капітал})$	3,73	1. $0 < ЗПП \leq 20$ 2. $20 < ЗПП \leq 50$ 3. $50 < ЗПП \leq 75$ 4. $75 < ЗПП, ЗПП < 100$	1	0,18	0,67
5	Показник доходності	$ПД = 100 \times (\text{Чистий прибуток}) / (\text{Капітал})$	1.88	1. $50 < ПД$ 2. $25 < ПД \leq 50$ 3. $0 \leq ПД \leq 25$ 4. $ПД < 0$	1	0,06	0,11
6	Показник змін у капіталі	$ПЗК = 100 \times (\text{Капітал (t)}) / (\text{Капітал (t-1)} - 1)$	1,2	1. $10 < ПЗК$ 2. $5 < ПЗК \leq 10$ 3. $0 < ПЗК \leq 5$ 4. $ПЗК \leq 0$	1	0,06	0,072
7	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами	$ПЗЧП = 100 \times ((\text{Сума чистих премій (t)}) / (\text{Сума чистих премій (t-1)}) - 1)$	1,12	1. $40 \leq ПЗЧП$ 2. $33 \leq ПЗЧП < 40$ 3. $10 \leq ПЗЧП < 33$ 4. $ПЗЧП < 10$	4	0,06	0,07
8	Показник незалежності від перестраховування	$ПНП = 100 \times (\text{Чиста сума премій по всіх полісах}) / (\text{Валова сума премій по всіх полісах})$	0	1. $80 \leq ПЗП$ 2. $65 \leq ПЗП < 80$ 3. $50 \leq ПЗП < 65$ 4. $ПЗП < 50$	4	0,18	0
9	Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу	$ПВРК = 100 \% \times (\text{Чисті страхові резерви}) / (\text{Капітал})$	1,66	1. $0 < ПВРК \leq 50$ 2. $50 < ПВРК \leq 75$ 3. $75 < ПВРК \leq 100$ 4. $100 < ПВРК, ПВРК < 0$	4	0,16	0,27
$=0,27+0+0,07+0,072+0,11+0,67+0,0204+0,0002+0,0004=1,19$							

Дані про фактичну та загальну оцінку ПрАТ «СК «УНІКА» наведено в табл. 2.10. Результати тестів раннього попередження для ПрАТ «СК «УНІКА» є доволі позитивними, страхова компанія отримала оцінку «1.19» (стійка фінансова надійність), а це означає, що всі фінансові показники є на високому рівні.

При оцінці фінансового стану страхової компанії за методикою тестів раннього попередження постає низка питань, серед яких важливими є:

- набір показників не відображає суттєвих властивостей досліджуваного явища (зокрема, показник дебіторської заборгованості);
- в літературі відсутній єдиний підхід до визначення рівня теоретичних значень показників, що є складовими узагальнюючого показника;
- 4-бальна система оцінювання не дозволяє врахувати динаміку рівня фінансової надійності страхової компанії.

Але з точки зору правильності конструювання інтегрального показника, тести раннього попередження максимально наближені до розв'язання проблем оцінки фінансового стану страховика [28, с. 154].

Найбільшою перевагою застосування інформаційних технологій для страхувальника вважається практичність та заощадження часу. Одним із нововведень для ПрАТ «СК» УНІКА» може бути формування чат-боту на веб-сайті підприємства або у Facebook з метою виконання консультацій власних клієнтів, та можливих споживачів, здійснення опитувань та ін. Дане дасть можливість оперативно та мобільно регулювати проблеми, пов'язані з підтримкою клієнтів онлайн.

Іншим варіантом сучасного нововведення може бути створення мобільного додатку, у якому кожен клієнт буде мати персональний кабінет, де людина зможе спостерігати за власною історією страхування, новинами та акціями компанії, а в разі закінчення строку страхового полісу, буде з'являтися нагадування на телефоні. Тоді страхова компанія не буде витратити час та кошти на СМС-повідомлення і дзвінки.

Потрібно відстежувати тенденції на ринку, підлаштовуватись під потреби клієнтів та надавати існуючим продуктам нові властивості. Наприклад, важливим напрямом для розвитку страхової діяльності ПрАТ «СК «УНІКА» є використання страхових продуктів, спрямованих на страхування вантажів і багажу, добровільне страхування техніки, а також фінансових ризиків. страхова компанія може бути конкурентоспроможною порівняно з іншими завдяки тарифній політиці, але поліпшенню умов та пошуку клієнтів не надається достатньо уваги.

Проаналізувавши розраховані раніше показники, можна сформулювати

критерії покращення фінансового стану компанії.

Компанії потрібно зберігати конкретний розмір наданих послуг з метою надання належного обсягу продажу. З іншого боку, зайві резерви відвертають грошові кошти, які можливо застосовувати найбільш рентабельно для інших цілей. Зберігати резерви необхідно в допустимо невисокому ступені, задоволеному для реалізації відповідного обсягу продаж.

Негативною умовою вважається збільшення залежності від позикових грошей. Дані говорять про збільшення прибутковості компанії, то зниження цієї залежності допустимо шляхом виплати частки прибутку кредиторам. Рівень коефіцієнтів загальної ліквідності говорить про це, що у ПрАТ «СК «УНІКА» ступінь дебіторської заборгованості знижується.

Дослідження оборотності грошових коштів вказує на пасивність частки власних грошей фірми. Тому слід підвищити швидкість обертання власного капіталу.

Головним напрямом удосконалення фінансового стану фірми вважається підвищення його рівня прибутку. Підвищувати прибуток можливо за допомогою багатьох факторів. Наприклад, можливо підвищити вартість за надані послуги, виконану роботу. Але цей варіант не завжди є можливим, так як на сьогоднішній стадії формування нашої держави компанії не мають досить великої кількості грошових коштів для того, щоб оплатити ще більшу суму за обслуговування, службу, продукти [13, с. 67].

Отже, резерви зростання прибутку – це кількісні можливості збільшення прибутку завдяки:

1. Збільшенню обсягу наданих страхових послуг;
2. Зменшенню витрат на реалізацію страхових послуг;
3. Постійному зниженню позареалізаційних збитків.

Ще одним напрямом для пошуку резервів зростання прибутку є аналіз використання ресурсів компанії, собівартості наданих послуг. Зниження витрат на реалізацію послуг – основний резерв збільшення прибутку компанії.

Отже, аналізуючи витрати на надання послуг, знаходимо резерви її

зниження, які водночас є і резервами збільшення прибутку.

У ході оцінки були виявлені резерви зростання прибутку за рахунок декількох факторів:

- за рахунок збільшення обсягу наданих послуг;
- за рахунок зниження собівартості надаваних послуг;

Усе це говорить про успішне функціонування страхової компанії в звітному році. Більш того, порівнюючи темпи зростання прибутку і виторги від реалізації, можна зробити висновок, що ПрАТ «СК «УНІКА» йде по інтенсивному шляху розвитку, тобто при не значному рості надання послуг показники прибутку і рентабельності виростили на досить значну величину. Це говорить про досить ефективно використання компанії своїх ресурсів.

У результаті проведеної оцінки можна зробити висновок, що для даної компанії на мікрорівні доцільним є використання антикризової фінансової стратегії за кожним із напрямів:

- проведення поглибленого аналізу структури кредиторської заборгованості у динаміці з метою пошуків способів і джерел її погашення;
- аналіз структури заборгованості за довгостроковими кредитами з метою з'ясування причин несвоєчасності їх погашення;
- аналіз структури дебіторської заборгованості, причин її виникнення і можливостей погашення;
- забезпечення необхідного рівня самофінансування виробничого розвитку компанії за рахунок прибутку, оптимізації податкових платежів, ефективної амортизаційної політики;
- підвищення рівня ліквідності активів шляхом збільшення питомої ваги оборотних активів;
- проведення інвентаризації основних виробничих засобів для визначення їх придатності й необхідності в експлуатації.

Таким чином, ПрАТ «СК «УНІКА» в своїй подальшій діяльності буде і надалі керуватися стратегією зростання частки на страховому ринку разом з утриманням високого рівня прибутковості своєї діяльності.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

3.1. Оптимізація фінансового розвитку страхової компанії з урахуванням зарубіжного досвіду

У міжнародній та вітчизняній практиці з метою оцінки фінансової стійкості страхових фірм використовується сукупність кількісних та якісних методів оцінки (IRIS, NAIC, CAR), котрі проводяться органами урядового управління або самостійними рейтинговими агентствами (Standard & Poor's, Moody's Investor Service, A.M. Best, Fitch IBCA, Moody's Investor Service та Weiss Research). При цьому аналіз економічного змісту знаходження, логіки, інструментарію та елементів оцінювання фінансового стану страхових фірм у іноземних державах на методичному рівні потребують контролю запропонованих гіпотез на емпіричному рівні, на основі зовнішніх джерел економічних даних, та підсумків академічних досліджень та розгляду здібностей/можливостей їх пристосування в Україні.

Технології оцінювання фінансової стійкості страхових компаній ґрунтуються в базовому розгляді, що включає в себе дослідження їх фінансової звітності та показників, фінансового управління, економічних конкурентноспроможних переваг, конкурентів та ринків. Вони фокусуються на загальному стані фінансів та розглядаються так само як умови, у тому числі відсоткові ставки, виробництво, прибуток. Використовується також аналіз контрактів на акції та ф'ючерси [22, с. 107].

У вітчизняній та зарубіжній практиці не існує загального підходу до концепції показників фінансової стійкості безпосередньо а саме страхових установ. У великої кількості методик передбачається здійснювати оцінку фінансової стійкості страхових установ на основі концепції характеристик фінансової стійкості кожної компанії з адаптацією їх до галузевих особливостей даної галузі.

Регуляторними органами різних держав в якості тестів раннього

попередження застосовуються різноманітні комплекси показників. Держфінпослуг впровадив комплекс характеристик, які застосовуються в США та Канаді. Даний комплекс враховує багатосторонню оцінку фінансового стану страхових компаній за допомогою чотирнадцяти коефіцієнтів, більша частина з яких була визнана Держфінпослуг як придатна для використання в нашій країні.

Порівняння методик та показників різних підходів до оцінки фінансової стійкості страхових компаній різних країн наведено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Порівняння методик та показників різних підходів до оцінки фінансової стійкості (тестів раннього попередження) страхових компаній

Тести раннього попередження (Україна)	Методика Росії	Методика CAR (Європа)	Показник у системи IRIS(США)	Методика OS
Показник дебіторської заборгованост	Показник достатності страхових резервів	Показник фактичного рівня платоспроможності	Показник ліквідності активів (ПЛА)	Зміни зростання активів
Показник ліквідності активів	Показники достатності власних коштів	Показник нормативного рівня платоспроможності	Показник обсягів страхування (андерайтингу)	Зміни зростання капіталу
Показник ризику страхування	Показники залежності від перестраховального портфелю	-	Показник змін у сумі чистих премій	Чистий показник ризику
Зворотній показник платоспроможності	Показники інвестиційної діяльності	-	Показник незалежності від перестраховання	Брутто-Коефіцієнт ризику
Показник доходності	Показники загальної платоспроможності	-	Показник доходності інвестицій	Зміна капіталу
Показник обсягів страхування	Показники ліквідності	-	-	Показник заборгованості
Показник змін у капіталі	Показники рентабельності	-	-	Надлишки допомоги
Показник змін у сумі чистих премій	-	-	-	Капітал і надлишок зобов'язань
Показник незалежності від перестраховання	-	-	-	Необхідні ресурси
Показник незалежності від перестраховання	-	-	-	Необхідні ресурси
Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу	-	-	-	Інвестиційний ризик
Бали - 1,2,3,4	Рейтинг - A,B,C,D	Оцінка покриття (недостатне, нормальне, добре, надійне, відмінне)	-	-

Джерело : [29]

Найстаріша система оцінювання – InsuranceRegulatoryInformationSystem (IRIS) США є системою простих фінансових коефіцієнтів з діапазоном «нормальних значень». Впроваджені в середині 1970-х роках коефіцієнти IRIS змінювались, проте несуттєво. Основою для розрахунку більшості коефіцієнтів (7 із 11) у системі IRIS є чистий прибуток. У тестах раннього попередження більшість коефіцієнтів розраховується на основі так званого капіталу, під яким розуміють чисті активи, тобто активи за балансом за врахуванням нематеріальних активів та зобов'язань за балансом [26, с. 136].

За тестами раннього попередження IRIS чисті премії не можуть перевищувати капітал більш ніж у 1-2 рази. З погляду систем США та Швеції, зміни можуть також бути негативними (але не більш ніж 10-20 % за рік), також встановлюється верхня межа (приріст не повинен перевищувати 20-50 % за рік).

Доповненням показників IRIS є система скорінгу ризику FinancialAnalysisSolvencyTools (FAST), що також базується на коефіцієнтах. FAST була розвинута на початку 1990-х. На відміну від IRIS коефіцієнти FAST не розголошуються. Перевагою тесту FAST є наявність декількох діапазонів, що показують ступінь відхилення від «норми» [29, с. 78].

У системі показників NAIS (США) вживають поняття нетто-премії, тоді як показники системи IRIS та тести раннього попередження використовують для розрахунку чисті (або чисті зароблені) премії. Порівняння показників оцінки за системами регулювання страхової діяльності IRIS та NAIS, які використовуються різними системами регулювання страхової діяльності наведено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

**Порівняння показників, які використовуються різними системами
регулювання страхової діяльності**

№	Показники	Показник у системі IRIS(США)	Показник у системі NAIS (США)	Показник у системі Фінансової інспекції Швеції
1	2	3	4	5
1	Показник дебіторської заборгованості (ПДЗ)	-	+ (C2)	-
2	Показник ліквідності активів (ПЛА)	± (K7)	± (C1)	-
3	Показник ризику страхування (ПРС)	-	± (A1)	± (П12)

Продовження табл. 3.2

	2	3	4	5
4	Зворотній показник платоспроможності (ЗПП)	-	± (D2)	± (П8, П9, П10)
5	Показник доходності (ПД)	-	-	± (П7)
6	Показник обсягів страхування (андерайтинг)	± (K4)	± (B1)	± (П3)
7	Показник змін у капіталі (ПЗК)	-	+ (B3)	± (П3)
8	Показник змін у сумі чистих премій	+ (K2)	± (A2)	± (П1)
9	Показник незалежності від перестраховування	-	-	± (П5)
10	Показник незалежності від перестраховування	± (K9)	-	-
11	Показник доходності інвестицій	+ (K5)	+ (B2)	-

Джерело : [26]

Концепція показників оцінки фінансової стійкості у Канаді OSFI містять: зміну збільшення активів, зміну збільшення грошових коштів, чистий показник ризику, бруто-коефіцієнт ризику, зміна грошових коштів, коефіцієнт заборгованості, надлишки допомоги, основний капітал та надлишок зобов'язань, необхідні ресурси, інвестиційний ризик, інвестиційний прибуток, зобов'язання до активів, втрата за надлишок, повернення GAAP капіталу, розвиток капіталу.

У країнах Європи для оцінки платоспроможності та фінансової стійкості страхових компаній використовуються системи відносних показників. У Європейській страховій практиці для характеристики платоспроможності страховика використовується показник рівня достатності покриття власними коштами (CAR – CapitaladequacyRatio). У залежності від величини CAR, компанії дається певна оцінка достатності покриття власними коштами. Згідно із заданим показником, для закордонних страховиків, які здійснюють ризикове страхування, рекомендовані такі параметри оцінювання платоспроможності : достатне, нормальне, добре, надійне, зразкове (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Інтегральне якісне оцінювання платоспроможності страховика за допомогою CAR – CapitalAdequacyRatio

Значення CAR, %	Оцінка покриття
<0	Достатне
Від 0 до 25	Нормальне
Від 26 до 50	Добре
Від 51 до 75	Надійне
>75	Зразкове

Джерело : [35]

Чинне страхове законодавство ЄС щодо платоспроможності страхових

компаній та дотримання їх фінансової стійкості складається з директив та впроваджувальних заходів, котрі стосуються страхування життя, страхування, не пов'язаного із страхуванням життя, страхуванням автотранспорту, перестрахованням, кредитоспроможності, обліку, електронної торгівлі, страхових груп, страхового посередництва та ліквідації (Директиви про платоспроможність (I), Solvency II).

Ще однією складовою моніторингу платоспроможності страхових компаній зарубіжних країн є показник капіталу на основі ризику (Risk-BasedCapital – RBC), формула розрахунку, котра визначає мінімальний рівень капіталу. У залежності від фактичної величини показника система RBC має п'ять «рівнів дії» регулятора стосовно необхідності та обсягів втручання [3, с. 17].

Якщо страхова компанія не використовує публічний кредитний рейтинг, то оцінка фінансової стійкості та платоспроможності здійснюється шляхом аналізу фінансових показників, розрахованих на підставі бухгалтерської звітності страхової компанії.

В Україні ключовий підхід до визначення фінансової надійності страховиків розроблено Державною комісією з регулювання ринку фінансових послуг України, що затвердила Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків. У практиці діяльності страховиків було запроваджено тести раннього попередження на основі критеріїв, котрі використовуються регуляторами Європи, США та Канади.

Також варто зазначити, що проблемами оцінювання фінансової стійкості страхових компаній в Україні є :

- недоступність до результатів оцінки широких кіл громадськості;
- неможливість отримання проміжних коефіцієнтів для проведення інших видів оцінок.

Досить поширеним у світі є інтегральний метод оцінювання фінансового стану страховиків, який ґрунтується на розрахунку інтегральних показників. Серед інтегральних методів діагностики найбільш популярними є методики діагностики загроз банкрутства, які реалізуються на основі дискримінантного

аналізу [33, с. 178].

Закордоном найбільш поширеними є дискримінантні факторні моделі для оцінки фінансового стану, які побудовані за допомогою мультиплікативного дискримінантного аналізу.

У сучасних умовах було б доречно усунути наступні недоліки фінансової оцінки: коефіцієнти важливості у методиці попередження не завжди відображають ступінь значення даного показника, чотирибальна система оцінювання не завжди дозволяє адекватно оцінити в динаміці зміну фінансової стійкості і має бути удосконалена [31, с. 75].

Аналізуючи діяльність страхових компаній, слід врахувати й інші, використовувані зарубіжною практикою показники, котрі характеризують фінансову стійкість, до яких належать: коефіцієнт автономії, фінансової залежності, фінансового ризику, маневреності власного капіталу, структури покриття довгострокових, довгострокового залучення коштів, фінансової незалежності капіталізованих вкладень.

Отже, для оптимізації ефективності фінансової стійкості страхових компаній, необхідним є визначення факторів, що впливають на фінансову стійкість страхових компаній.

3.2. Методи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів страховиків

Дослідження страхового ринку України за останні роки показало наявність кризи, яка почалась у 2013 році, що підтверджується: зменшенням кількості страхових компаній на 159 одиниць, або на 33,90%; зменшенням кількості страхових договорів на 73,47%; зменшенням розмірів статутних капіталів страховиків країни на 4,12%; підвищенням концентрації ринку як у сегменті страхування життя, так і у сегменті страхових послуг, які не пов'язані зі страхуванням життя [16].

У межах підвищення ефективності управління фінансовим станом страхові

компанії потребують застосування певної процедури його коригування (рис. 3.1).

Основним компонентом для боротьби із занепадом на ринку страхових послуг, збільшення ефективності управління фінансовим станом страхових компаній та зменшення кількості проблематичних страхових компаній вважається державний вплив. Присутність істотного інструментарю урядового впливу на ринок страхування в країні та окремі його елементи, та низький рівень поточного урядового впливу з погляду боротьби з переломними кризовими проявами на ринку та збільшення ефективності управління фінансовим станом окремих страховиків.

Рис.3.1. Процедура коригування фінансового стану страховиків України [35]

У даному контексті можливо розглядати, що уряд зобов'язаний створити:

- стратегію розвитку ринку страхування, беручи до уваги те, що старі втратили чинність;
- збільшити якість законодавчого забезпечення урядового регулювання роботи страхових компаній;
- підвищити інформативну допомогу страхування в країні.

Виконане дослідження фінансового стану страхових фірм України дає можливість розділити їх на три групи: ті, які мають необхідність у вдосконаленні фінансового стану; ті, які потребують введення антикризового економічного управління; ті, які потребують санації. Перша категорія страховиків потребують розробки та реалізації комплексу заходів щодо поліпшення власного фінансового стану (рис. 3.2) з метою збільшення ефективності фінансової діяльності та конкурентоспроможності.

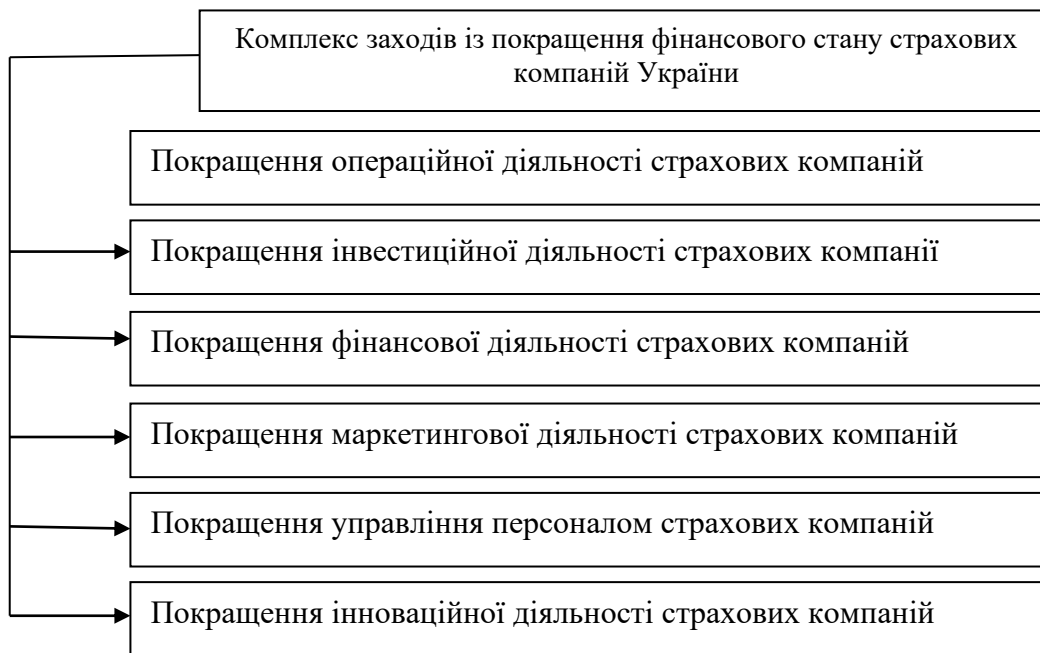

Рис.3.2. Заходи щодо покращення фінансового стану страховиків України[35]

До заходів з поліпшення операційної діяльності страхових компаній слід віднести:

– продуктову диверсифікацію у напрямку активізації страхування сільгоспвиробників, області послуг, створення нових та модернізацію існуючих страхових продуктів у контексті найбільшого задоволення клієнтів та охоплення всіх вакантних ніш на ринку;

– територіальну диверсифікацію із акцентом на обсяг аграрної території держави та аграрного населення, яка повинна містити такі тенденції, як підвищення кількості філій, офісів, збільшення мережі агентів з акцентом на середні та малі міста і сільську місцевість країни, франчайзинг, активізація мобільних пунктів надання страхових послуг [35, с. 201].

ПрАТ «СК «УНІКА» дотримується помірньо-консервативних методів щодо інвестиційної діяльності, а її ефективність протягом 2016-2019 рр. була приблизно 8-9%. При цьому, дана страхова компанія має великий потенціал щодо інвестиційної діяльності, у порівнянні з іншими лідерами страхового ринку України. Рівень інвестиційного потенціала компанії коливається у межах 85-90% .

Отже, можна зробити висновок, що ПрАТ «СК «УНІКА» у повній мірі не реалізує власний інвестиційний потенціал, а її інвестиційна діяльність має скоріше допоміжний характер, бо основний дохід вона отримує, в основному, від страхових операцій.

Таблиця 3.4

Структура інвестиційного портфеля ПрАТ «СК «УНІКА» за 2018 р.

Напрями інвестування активів компанії	Частка активів у структурі інвестиційного портфеля (%)
Банківські депозити	67,9
Нерухомість	9,7
Акції	9,2
Грошові кошти на поточних рахунках	6,8
Облігації підприємств	5,1
Права вимоги до перестраховиків	1,3

З табл. 3.4 видно, що основна частка припадає на банківські депозити, що не приносять омріяного рівня інвестиційного доходу. Це свідчить, що структура інвестиційного портфеля є не досить диверсифікованою. Окрім того, грошові кошти розміщуються, в основному, у національній валюті, що створює певни валютний ризик. В сьогоднішніх умовах нестабільної ситуації компанія піддається ризику невиконання зобов'язань з боку контрагентів, тобто – банківського сектора. ПрАТ «СК «УНІКА» не розміщує свої кошти у цінні папери та інвестиції у економіку країни. З метою оптимізації фінансового стану компанії можна запропонувати вкладати кошти у облігації внутрішньої державної позики, які є високонадійним фінансовим інструментом, та приносять велику частку

доходу.

Також, ПрАТ «СК «УНІКА» можна можна впровадити політику щодо зменшення страхових тарифів. Це дозволить компанії досягти своєї стратегічної цілі, та увійти у список кращих страхових компаній країни.

Одним із основних засобів підвищення фінансового результату страховика є інвестиційна діяльність, то було запропоновано варіант оптимізації портфеля даної страхової компанії (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Структура оптимізованого інвестиційного портфеля ПрАТ «СК «УНІКА»

Напрями інвестування активів компанії	Частка активів у структурі інвестиційного портфеля (%)
Банківські депозити	35
Нерухомість	10
Акції	11
Банківські метали	5
Облігації підприємств	3
Цінні папери, що емітуються державою	36

Згідно із запропонованим оптимізованим інвестиційним портфелем було прийнято рішення щодо зменшення частки банківських депозитів до 35%, тому що як було сказано вище, вони не приносять очікуваного рівня доходу. Частину акцій запропоновано збільшити до 11%, оскільки даний інструмент є досить прибутковим. Також можна зменшити частку боргових цінних паперів, оскільки, навіть, високо розвинуті страхові компанії мають проблеми щодо розміщення власних облігацій на фондовому ринку. Частину нерухомості запропоновано не змінювати, оскільки у сучасних умовах кризи цей інструмент є не досить ліквідним. Також запропоновано нові шляхи інвестування коштів, такі як : банківські метали, та папери, що емітуються державою. У табл. 3.6 розраховано прогнозовані фінансові показники у разі оптимізації інвестиційного портфеля.

Таблиця 3.6

Прогнозування руху грошових коштів у разі оптимізації інвестиційного портфеля

Показники	2017	2018	2019	Темп росту,%		Середнє значення, %	Прогнозоване значення, тис. грн.			
				2018	2019		2020	2021	2022	2023
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	88404	548615	692745	620,58	126,27	373,42	730087,44	730460,86	730834,29	731207,71
Надходження від отриманих: відсотків	60155	203240	76680	337,86	37,73	187,79	95459,5	95647,26	95835,06	96022,85
Надходження від погашення позик	52	194	-	373,08	-	373,08	-2	371,08	744,16	1174,24
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	-101222	-787678	926549	778,17	-117,63	330,27	959575,98	959906,19	960236,46	960566,73
Витрачання на надання позик	-156	-40	-	25,64	-	25,64	0	25,64	51,28	76,92
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	47233	-35669	-156398	-75,52	438,47	181,48	-112550,96	-112369	-112188,01	-112006,53

Заходи щодо покращення фінансової діяльності зобов'язані включати:

- збільшення ефективності взаємодії з банківськими установами;
- налагодження діяльності з акціонерами, особливо міноритарними;
- підвищення залучення фінансових ресурсів від інвесторів, акціонерів, власників;

- активізацію залучення домашніх господарств як акціонерів страхових установ.

– нарощування маркетингової активності у сільській місцевості країни.

Впровадження стратегії управління персоналом на ПрАТ «СК «УНІКА» може здійснюватися відповідно до плану, розробленого за такою формою, що включає розподіл необхідних ресурсів, визначення засобів її реалізації, термінів виконання, відповідальних виконавців (табл. 3.6).

Для вироблення й реалізації стратегій управління персоналом необхідно створити робочі групи за функціональними напрямками:

- забезпечення організації персоналом;
- розвиток трудового потенціалу;
- реалізація трудового потенціалу.

Таблиця 3.7

План упровадження системи стратегічного управління людськими ресурсами на ПрАТ «СК «УНІКА»

Мета упровадження стратегії управління людськими ресурсами	Строк реалізації стратегії	Засоби реалізації стратегії	Витрати ресурсів	Відповідальні виконавці
Збільшення частки працівників у віці до 35 років з 25 до 40%	01.01.2021	Наймання нових працівників. Розширення матеріальних пілґ і соціальних компенсацій	Поточні витрати (на зарплату). Фонд споживання	Відділ кадрів, керівник відділу кадрів

Ефективність впровадження стратегії управління на ПрАТ «СК «УНІКА» в

основному залежить від рівня кваліфікації керівних кадрів, що зумовлює потребу систематичної і цілеспрямованої підготовки та повсякденного використання всіх зазначених напрямів впливу на колектив і окремих людей

Щодо поліпшення інноваційної діяльності страховиків України відносимо:

- розробка нових страхових продуктів та умов надання вже існуючих страхових послуг;
- інноваційні підходи у підготовці персоналу;
- запровадження та активізація збутової діяльності в межах функціонування інтернет-сайтів компаній;
- використання новітніх цифрових технологій в управлінні страховиками та контролі за персоналом [35, с. 254].

Страхові компанії потребують розроблення та реалізації комплексу заходів з антикризового фінансового управління (рис. 3.3), головною метою якого є стабілізація фінансового стану та усунення кризових моментів у фінансово-господарській діяльності.

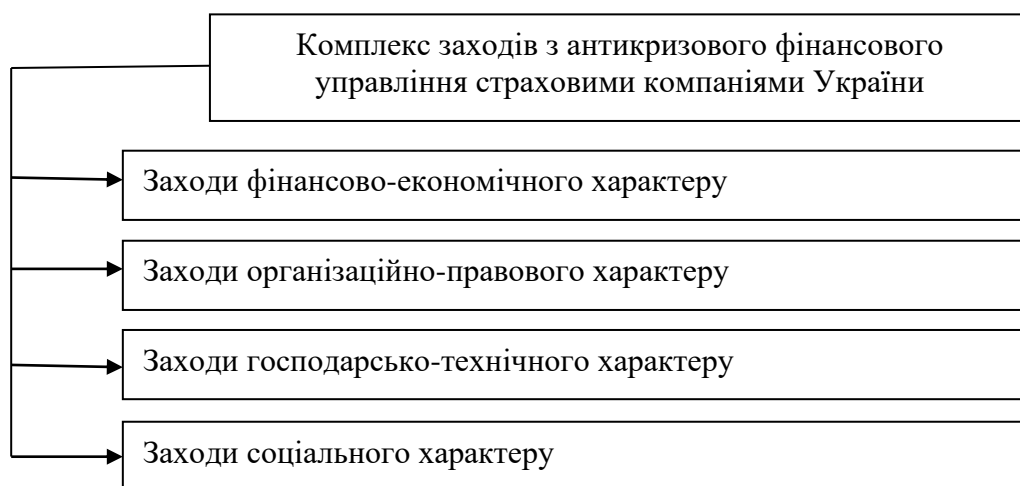

Рис. 3.3. Комплекс заходів з антикризового фінансового управління страховими компаніями України[30]

Неможливість збалансувати фінансовий стан здатне привести страховиків до глибокої економічної кризи з подальшою їх ліквідацією, що потребує опору в межах розроблення та та реалізації санаційних дій. Основною метою дослідження та реалізації санаційних дій вважається недопущення критичного погіршення фінансового стану страхових установ у короткочасній перспективі

(до одного року), та його регулювання у середньостроковій (від одного до п'яти років).

До санаційних фінансових заходів можна віднести:

- пошук стратегічного інвестора;
- перетворення страхової компанії на публічне акціонерне товариство;
- реструктуризацію заборгованості перед кредиторами із залученням їх до подолання фінансової кризи;
- одержання додаткових кредитних коштів.

Антикризові заходи організаційно-правового характеру повинні бути спрямовані:

- на зміну організаційно-правової форми господарювання, переважно на публічне акціонерне товариство;
- покращення організаційної структури з акцентом на усунення збиткових і неефективних показників та інтенсифікацію праці працівників компанії;
- поліпшення якості управління та впровадження новітніх підходів до менеджменту;

- оптимізацію кількості персоналу;
- підвищення ефективності взаємодії між членами трудового колективу.

До заходів щодо господарсько-технічного характеру потрібно віднести:

- підвищення ефективності діяльності персоналу за рахунок зміни або збільшення мотиваційних пріоритетів;
- зниження собівартості страхових послуг;
- підвищення якості обслуговування страхувальників;
- оптимізацію асортименту страхових послуг;
- реалізацію зайвого майна.

До антикризових соціальних заходів необхідно віднести:

- допомогу для пошуку роботи звільненим працівникам;
- виплату компенсації за звільнення;
- допомогу в перекваліфікації та підвищенні кваліфікації;
- психологічну підтримку та реабілітацію.

До заходів, котрі спрямовані на оптимізацію управління страховою компанією в умовах розвитку фінансової кризи, віднесемо:

- зміну керівників та команди топ-менеджерів;
- впровадження нових, прогресивних форм та методів управління;
- зміни в маркетинговій діяльності;
- психологічну підготовку персоналу до роботи в умовах фінансової кризи.

До санаційних заходів, які спрямовані на реорганізацію страховика, відносимо:

- ребрендинг;
- зміну організаційно-правової форми господарювання;
- злиття чи приєднання до страхової компанії, яка не має фінансових проблем [36, с. 211].

Здійснення процедури виправлення фінансового стану страхових фірм України, у рамках якої буде впроваджуватися зовнішнє виправлення фінансового стану страхових компаній та єдиний з трьох комплексів заходів внутрішнього виправлення коригування фінансового стану страхових установ дасть можливість виявити та здійснити запаси зміцнення їх економічної стабільності та прибутковості, та підвищити результативність управління фінансовим станом.

Подальше вивчення необхідно зосередити на створенні механізму та моделі комплексної оцінки фінансового стану страхових фірм України.

3.3. Шляхи покращення фінансового розвитку страхової компанії «УНІКА»

В умовах конкурентної ринкової сфери страхові фірми піддаються величезній кількості ризиків, які можуть бути ключем до втрати фінансової стійкості та ускладнення результативності їх діяльності. Тому, при

вдосконаленні концепції управління фінансовою стійкістю страхової компанії слід приділяти увагу нюансам ризик-менеджменту, беручи до уваги як загальні ризики діяльності суб'єктів господарювання так і враховуючи специфічні для страхової галузі, які здатні створювати відмінності у багатofункціональній текстурі процесу управління ризиками та зобов'язані гарантувати швидке та аргументоване реагування на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища з точним розподілом зобов'язань та встановлення відповідальності суб'єктів управління.

Управління ризиками страхової компанії - це спрямована робота компанії згідно ідентифікації, оцінки, контролю та прогнозу ризиків, які можуть заподіяти загрози ресурсам страхової фірми або її можливості здійснювати страхові обіцянки та приносити прибуток». Такий аспект дає найбільш розширене встановлення процесу управління ризиками страхової фірми, з точки зору черговості його етапів [18, с. 189].

Ризик-менеджером вважається працівник страхової фірми, що забезпечений відповідними повноваженнями з метою допуску до інформації для виконання оцінки ризиків, відповідає за ідентифікацію та встановлення ризику, прогнозування управління ними та контроль меж, звітності перед керівництвом та власниками, про виконаних подій та необхідних економічних витрат, розробляє пропозиції згідно збільшення продуктивності концепції управління фінансовими ризиками [23, с. 15].

Комітет з управління ризиками повинен визначати стратегію і стандарти ПрАТ «СК «УНІКА» з управління фінансовими ризиками, брати участь у розгляді основних параметрів ризиків та здійснювати постійний моніторинг ефективності процесу управління фінансовими ризиками страховика.

Безумовно позитивним фактором щодо підвищення дієвості запропонованої системи управління фінансовими ризиками страхової компанії є поліпшення професійних компетенцій персоналу, що у дуєті з максимальною успішністю застосування превентивних заходів надасть найбільший фінансовий ефект.

У системі управління фінансовими ризиками страхової компанії, необхідно звернути увагу на моделі та методи моделювання і формування сценаріїв ризикових ситуацій. Одним з таких методів є SWOT-аналіз, адже він дає змогу дослідити слабкі сторони та загрози діяльності страховика і прибрати їх за допомогою можливостей та сильних сторін [41, с. 337].

SWOT-аналіз має свої особливості: він є початковим етапом стратегічного планування; є складовим етапом у процесі опрацювання стратегії страхової компанії щодо забезпечення фінансової стійкості; є інформаційною основою щодо формування стратегічних проблем і альтернативних стратегічних рішень; передбачає встановлення парних комбінацій між загрозами, можливостями в зовнішньому оточенні, з одного боку, і сильними та слабкими сторонами страховика – з іншого; у центрі уваги – чинники, котрі найбільше впливають на конкурентну позицію і конкурентні переваги при формуванні фінансової стійкості страхової компанії.

Результати проведеного SWOT-аналізу ПрАТ «СК «УНІКА» відображені у табл. 3.8 та табл. 3.9.

Таблиця 3.8

Сильні та слабкі сторони розвитку ПрАТ «СК «УНІКА»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - наявність великої клієнтської бази; - наявність кваліфікованих кадрів та спеціалістів у галузі маркетингу з новими поглядами на сучасні умови ринку; - вигідне співвідношення ціни та якості страхових продуктів; - стабільне зростання надходжень за рахунок страхових премій та надання страхових послуг; - наявність достатньої кількості трудових ресурсів; - розгалужена страхова мережа; - наявність значної кількості ліцензій. 	<ul style="list-style-type: none"> - недостатність реклами про страхові продукти; - відсутність заходів, спрямованих на поліпшення ситуації компанії на ринку; - відділ маркетингу існує лише в основному офісі; - недосконалість системи взаємодії з посередниками; - часткове «згортання» окремих видів страхування через фінансово-політичну нестабільність; - технології, орієнтовані на страховий ринок країн Центральної та Східної Європи.

На основі проведеного SWOT-аналізу ПрАТ «СК «УНІКА» виділено сильні та слабкі сторони діяльності даної страхової компанії, існуючі потенційні можливості та загрози розвитку на вітчизняному страховому ринку, які можуть

бути базою для удосконалення фінансового управління страхової компанії на тактичному та стратегічному рівні, коригування існуючої стратегії розвитку.

Таблиця 3.9

Можливості та загрози діяльності ПрАТ «СК «УНІКА»

Можливості	Загрози
Політичні	
- удосконалення правової бази.	- низька ефективність виконання регулюючих заходів з боку держави.
Соціальні	
- існування значного переліку обов'язкових видів страхування в Україні, що забезпечує актуальність даних видів послуг.	- недостатній рівень добробуту населення; - низький рівень страхової культури в країні; - висока частота шахрайських та протиправних дій зі сторони клієнтів
Фінансово-економічні	
- наявність значних страхових резервів та резервного фонду, що дає перевагу серед інших страховиків в функціонуванні на страховому ринку; - зростання суми страхових премій; - розвиток та застосування прогресивних наукових розробок для підвищення платоспроможності та фінансової стійкості.	- зменшення рівня конкурентоздатності ключових вітчизняних сегментів страхування у цілому із впливом на діяльність компанії; - втрата переваг порівняно з потужними західноєвропейськими компаніями; - слабкий розвиток ринкової інфраструктури реалізації страхових послуг; - відсутність стратегії розвитку тарифної політики компанії;

Діяльність страхових компаній істотно відрізняється від інших видів підприємницької діяльності. Основною відмінністю є прагнення страхової компанії брати на себе ризики різних суб'єктів господарювання, але основною метою діяльності страховика, як і інших суб'єктів підприємницької діяльності, є отримання відмінного фінансового результату.

Таким чином, виявлено низку причин зовнішнього та внутрішнього впливу на ефективність функціонування ПрАТ «СК «УНІКА», вирішення яких потребує комплексного поєднання зусиль як зі сторони менеджменту компанії, так і державних законодавчих органів влади.

Зокрема актуальними питаннями щодо вирішення проблем є: на державному рівні відредагувати законодавчо-нормативну базу, тим самим зробити ринок страхових послуг більш досконалим та гнучким; знизити до мінімуму вплив політичних та соціальних чинників на страховий ринок;

підвищити рівень державної підтримки і податкових пільг страховим компаніям та потенційним страхувальникам; активно використовувати програмно-технічне забезпечення у процесах пошуку та обґрунтування рішень фінансового характеру.

Проведений аналіз фінансового стану ПрАТ «СК «УНІКА» дозволяє виявити недоліки фінансового менеджменту страховиків на сучасному етапі та окреслити напрями підвищення ефективності страхової діяльності в Україні.

Оскільки головним чинником, який впливає на рівень рентабельності страхової діяльності, є витрати на утримання компанії, то пріоритетним напрямком фінансового менеджменту повинно бути удосконалення політики управління витратами.

Необхідною є розробка новітніх підходів та інструментарію щодо прийняття обґрунтованих рішень для управління активами, формування інвестиційного портфеля, збільшення частки страхових резервів у джерелах фінансування активів з метою збільшення ефективності страхової діяльності в Україні.

Для покращення фінансового стану ПрАТ «СК «УНІКА» можна розширити сегмент ринку, на якому працює страховик. Донести до споживачів новий вид страхових послуг, які може збільшити клієнтську базу, та надходження коштів на поточні рахунки, за рахунок чого будуть збільшуватися обсяги активів страховика, що допоможе йому покривати ще більшу частку зобов'язань.

Позитивний вплив на покращення фінансової стійкості підприємства може надати: посилення роботи зі стягнення дебіторської заборгованості, прискорення оборотності оборотних коштів, зростання забезпеченості власними оборотними засобами; прискорення оборотності дебіторської заборгованості і як наслідок більш ритмічні надходження коштів від дебіторів, збільшення «запасу міцності» за показниками платоспроможності [42, с. 179].

Процес фінансування діяльності страхової компанії може бути представлений у вигляді таких етапів:

- визначення необхідності у фінансуванні в окремі часові періоди з

урахуванням цілей, завдань, проектів страхової компанії;

- виявлення переліку нових можливих джерел фінансування, визначення умов та способів їх використання;
- оцінка вартості та аналіз існуючих джерел фінансування з метою визначення прийнятності їх включення у програму фінансування;
- розробити економіко-математичну модель оптимізації фінансування діяльності підприємства;
- формування найкращої програми фінансування страхової компанії.

Для України найбільш оптимальним і менш проблематичним варіантом є впровадження програми SolvencyII, бо це забезпечує можливість удосконалення вимог до платоспроможності страховиків шляхом:

- впровадження системи, котра базується на врахуванні ризик-факторів;
- використання інтегрованого підходу до формування страхових резервів і вимог до капіталу;
- впровадження системи ризик-менеджменту;
- використання внутрішніх систем управління капіталом страховика;
- мінімізація впливу ризиків шляхом їх диверсифікації.

На основі логічних засад SolvencyII можна стверджувати, що для покращення фінансової стійкості ПрАТ «СК «УНІКА» необхідно вдосконалити систему управління платоспроможністю шляхом:

- відмови від існуючої практики механічного підвищення нормативів без мет одичного вдосконалення і математичного обґрунтування;
- внесення змін до Закону України «Про страхування», зокрема до Розділу Х «Вимоги до платоспроможності страховика», створення можливості регулювати та враховувати структуру, історію та кореляцію збитковості різних видів страхування, ризиковість страхового портфеля;
- внесення змін до Закону України «Про страхування», зокрема до Розділу Х «Вимоги до платоспроможності страховика», що враховують ризиковість і структуру активів страхової компанії.

Фінансова стійкість страхової компанії залежить від ефективності йогоперестраховальної діяльності, тож доцільно було б ввести відповідний показ-ник, котрий буде містити показники: надійність партнерів страховика з перестраховальної діяльності, диверсифікація перестраховального захисту, структура розміщення ризиків, ефективність перестраховального захисту, тощо.

Активна маркетингова політика допоможе страховій компанії здобути перевагу серед конкурентів та підвищити свій статус як надійного страховика на страховому ринку [24, с. 87].

Іншими чинниками поліпшення фінансового стану ПрАТ «СК «УНІК А» може бути:

– впровадження іноземного досвіду організації страхування і ефективного функціонування страхового ринку, оскільки страхові компанії в розвинутих країнах гарно знають сильні і слабкі сторони клієнтів, мають певний досвід ринкових перетворень, вимушені постійно оцінювати ризик і прогнозувати страхові події, розробляти рекомендації по підвищенню ефективності роботи страховиків і страхувальників та виконанню страхових зобов'язань по укладених договорах.

- реалізація страхових продуктів у прямій залежності від потреб ринку;
- зміцнення та вдосконалення організаційно-територіальної мережі.

Отже, для покращення забезпечення гарної фінансової стійкості страхових компаній, в тому числі досліджуваної нами ПрАТ «СК «УНІКА», слід звернутися до методологій, які були розроблені Європейським Союзом, та адаптувати їх до вітчизняного страхового ринку. Це сприятиме тому, що страхувальники та застраховані отримають гарантії, що страховики будуть удосконалювати свою практику ризик-менеджменту і матимуть необхідний рівень капіталу, що сприятиме до страхових компаній через мінімізацію ймовірності їх банкрутства. Також запровадивши європейські технології, підвищиться ефективність управління платоспроможністю страхової компанії, та дасть змогу повноцінно виконувати властиві їй функції та підтримувати платоспроможність та фінансову стійкість на належному рівні.

ВИСНОВКИ

Страхові фірми зосереджують майнові інтереси страхувальників та здійснюють зобов'язання перед ними, але крім них – перед країною, партнерами та працівниками. Однією з основних цілей їх роботи вважається результат досягнення стабільного фінансового стану, пов'язує усі без винятку компоненти економічних відносин та характеризується системою характеристик, що відображають наявність розміщення та ефективність застосування фінансових ресурсів.

Фінансова стабільність страхової компанії – це вміння здійснювати зобов'язання, встановлені згідно з угодами страхування та перестраховування у випадку настання негативних умов. До них відносять структуру та склад статутного фонду, страхові резерви, концепцію перестраховування, інвестиційну діяльність страхової компанії, якість страхового портфелю, розмір тарифної ставки, стратегію фірми відповідно до витрат, стратегію розміру нерозділеного прибутку, і також управління страховою компанією, кон'юнктуру ринку.

У кваліфікаційній бакалаврській роботі була розроблена та досліджена низка завдань:

1. Досліджено сутність та особливості фінансового розвитку страховиків і встановлено, що головною метою створення страхової компанії є отримання прибутку та, в першу чергу, надання страхового захисту, а це можливо лише за умови належної організації фінансів. Досягається дана умова за рахунок налагодженої системи відносин між страховиками та її контрагентами, та рухом грошових коштів відповідно до діючого законодавства.

2. Проаналізовано підходи до управління фінансовим розвитком страхових компаній та виявлено, що для оцінки продуктивності адміністративних дій та стратегічного планування існують чотири ступені оцінки: реакція, навчання, поведінка та результат. Вони зможуть допомогти страховикам врахувати всі фінансові ресурси задля підвищення своєї діяльності на страховому ринку країни.

3. Охарактеризовано методи оцінки ефективності фінансового розвитку страхової компанії і встановлено, що використовуючи систему основних методів стратегічного фінансового розвитку, страхові компанії зможуть отримати обмежену кількість основних характеристик, які відображають чітку оцінку явищ, дій та змін, пов'язаних з фінансовими ресурсами компанії, а також задовільнити інформативні потреби досліджень в довготривалій перспективі.

4. Надано фінансово-господарську характеристику ПрАТ «СК «УНІКА» та досліджено, що на сьогодні компанія займає одну з лідируючих позицій на страховому ринку України. За останні роки діяльності були винайдені нові страхові послуги та обслуговування, що належать до прогресивних європейських стандартів страхування, поліпшено концепцію управління якістю обслуговування клієнтів та врегульовано страхові випадки, істотно розширили філії компанії в абсолютно всіх регіонах країни.

5. Здійснено оцінку фінансової стійкості ПрАТ «СК «УНІКА» та виявлено, що компанія має високу ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість, та ділову активність. Загальна картина показує, що компанія має позитивну динаміку розвитку, адже показники з кожним роком зростають, або знаходяться на рівні рекомендованого значення. Досліджувана компанія є прибутковою та платоспроможною. ПрАТ «СК «УНІКА» йде по інтенсивному шляху розвитку, тобто при незначному рості надання послуг, показники прибутку і рентабельності виростили на досить значну величину. Це говорить про ефективне використання компанії своїх ресурсів.

6. Проведено діагностику фінансового розвитку ПрАТ «СК «УНІКА» та встановлено, що компанії необхідно зберігати конкретний розмір наданих послуг з метою надання належного обсягу продажу. Для даної страхової компанії на мікрорівні є доцільним використовувати антикризову фінансову стратегію задля зростання частки на страховому ринку та отримувати високий прибуток від своєї діяльності.

7. Визначено шляхи оптимізації фінансового розвитку страхової компанії з урахування зарубіжного досвіду та встановлено, що у вітчизняній та зарубіжній

практиці не існує загального підходу до концепції показників фінансової стійкості. У практиці діяльності страхових компанії в Україні було запроваджено тести раннього попередження на основі моделей оцінки, які використовуються у Європі, США та Канаді.

8. Досліджено методи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів страховиків та можна зробити висновки, що для збільшення ефективності управління фінансовим станом страхові компанії потребують застосування певної процедури його коригування. Розроблено та реалізовано комплекс заходів щодо поліпшення фінансового стану з метою збільшення ефективності фінансової діяльності та конкурентоспроможності. Розроблено комплекс заходів з антикризового управління та усунути кризові моменти у фінансово-господарській діяльності.

9. Охарактеризовано шляхи покращення фінансового розвитку страхової компанії «УНІКА» та виявлено, що керівні органи компанії повинні визначити стратегію і стандарти з управління фінансовими ризиками, брати участь у розгляді основних параметрів ризиків та здійснювати постійний моніторинг ефективності процесу управління фінансовими ризиками страховика. У роботі було виявлено сильні та слабкі сторони розвитку досліджуваного страховика, і можливості та загрози щодо її діяльності. На основі даних SWOT- та PEST-аналізу можна зробити висновок, що низка причин впливу на ефективність надійного функціонування вирішується за допомогою комплексного поєднання зусиль як за сторони менеджменту компанії, так і державних законодавчих органів влади. Запропоновано комплекс заходів, щодо покращення фінансового стану, до яких можна віднести: розширення сегменту ринку. Наприклад, додати новий вид страхових послуг; посилити роботу щодо стягнення дебіторської заборгованості; прискорити оборотність оборотних активів; запровадити іноземний досвід організації страхування і ефективного функціонування страхового ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз господарської діяльності [Текст]: навчальний посібник / [за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 384 с.
2. Аналіз господарської діяльності: метод. реком. / Гаркуша Н. М., Гаркуша Н. М./ Харків: ТОВ «Видавництво «Форт», 2015. 109 с.
3. Арич М.І. Дослідження конкурентоспроможності страхового ринку України: географічний аналіз / М.І. Арич, Л.В. Шірінян // Наукові праці НУХТ. – 2017. – Том 23, №5, Частина 2. – С. 17 – 25.
4. Арич М.І. Концептуальні підходи до визначення фінансово-економічних результатів підприємства / М.І. Арич / Економіка і держава. –№7. – 2013. С. 66 – 69.
5. Арич М.І. Оцінка ефективності управління фінансово-економічними результатами підприємств за допомогою матричного методу / Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки: збірник наукових праць. – Чернівці: БДФЕУ, 2014. – Вип. 26. – С. 54 – 62.
6. Арич М.І. Характеристика оптимізації антикризового управління страховими компаніями як елемент підвищення їх конкурентоспроможності // Наукові праці НУХТ. – 2017. – Том 23, №4. – С. 74-80.
7. Базилевич В.Д. Страхування: підручник / Ред. В.Д. Базилевич. – К.: Знання, 2008. – 1019 с.
8. Базилевич В. Д., Базилевич К. С. Страхова справа. — К.: Товариство "Знання", КОО, 2002. - 203 с.
9. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс / И.А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2005. – 656 с
10. Воблый К. Г. Основы экономии страхования / К.Г.Воблый. – Тернопіль: Екон. думка, 2001. – 238 с.
11. Вовчак О. Д. Страхова справа: підручник / О.Д. Вовчак. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 415 с.

12. Дьячкова Ю. М. Страховий ринок в умовах нестабільної економіки / Вісник ДДМА. Краматорськ: ДДМА, 2014. № 2 (33). С. 172–176.
13. Економічний аналіз: навч. посібник. за ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. Одеса: ОНЕУ, «Ротапринт» 2015. 310 с.
14. Закон України «Про страхування» від 28.04.2020 р. № 85/96-ВР [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>
15. Ильин А.И. Планирование на предприятии. Учебник. – Минск: ООО“Новое знание”, 2002, – 176 с.
16. Інтернет-журнал Forinsurer [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://forinsurer.com>
17. Касьянова, Н. В. Оцінка ефективності стратегічного управління підприємством. Вісник Національного університету «Львівська політехніка» , – 628 с
18. Клапків М.С. Страхування фінансових ризиків: монографія. – Львів: Економічна думка, Карт-бланш, 2002. – 545 с.
19. Козій І. С. Місце і значення фінансового забезпечення в структурі фінансового механізму / І. С. Козій // Науковий вісник НЛТУ України. — 2008. — Вип. 18.9. — С. 223–229.
20. Колодізев О. М. Методологічні засади фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком економіки: монографія / О. М. Колодізев. — Х. : ВД ІНЖЕК, 2009. — 278 с.
21. Лук'яненко І. Г., Сінельнік В. В. Сучасні тенденції функціонування та напрями реформування страхового ринку України / Лук'яненко І. Г., В. В. Сінельнік //Економічний вісник університету. – 2015. – № 27/1: Економічні науки. – С. 221–227.
22. Мельник О. І., Кульбачна Л. А., Жулім М. С., Аналіз сучасного стану страхового ринку в Україні. Modern Economics. 2018. №7 с. 107-113

23. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства підручник [Текст] / Є. В. Мних; Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К., 2011. – 513 с.

24. Модель оцінювання маркетингового потенціалу промислового підприємства / О. П. Костенко, Т. О. Адеєва. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво № 3. 2011. с. 87-91

25. Осьмірко І. В. Система фінансового забезпечення інноваційного розвитку: поняття, структура та принципи функціонування / І. В. Осьмірко // Бізнес Інформ. — № 7. — 2012. — С. 47–49.

26. Параметри оцінки конкурентної позиції страхової компанії / Іонін М. Є. Фінанси, облік, банки. 2017. № 1 (20) с. 136-143.

27. Петряєва, З. Ф. Аналітичне забезпечення оцінки фінансових ресурсів підприємства [Текст] / Зоя Федорівна Петряєва, Ганна Анатоліївна Іващенко, Олексій Олександрович Петряєв // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. – Том 19. – № 2. – С. 122-129.

28. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 8-те вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2008. - 460 с.

29. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія / Гаманкова О.О. Київ: КНЕУ, 2009. 283 с.

30. Розумович, Н. Ф. – Розробка фінансової стратегії у забезпеченні конкурентних переваг підприємства. Кандидатська дисертація. Хмельницький: ХДТУ, 2016. – 148-153 с.

31. Семенов Г.А. Оцінка ефективності структури капіталу акціонерного товариства / Г.А. Семенов, О.О. Єропутов, А.В. Єлькін // Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку. — 2012. — С. 75—89.

32. Стратегічне управління: навч. посіб. / Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 440 с.
33. Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку: монографія / С.О. Булгакова, А.В. Василенко, Л.І. Василенко та ін.; А.А. Мазаракі (заг. рел.): Київський національний торговельно-економічний ун – т. – К.: КНТЕУ, 2007. – 460 с.
34. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємств. – К.: Каравела, 2003. – 432 с.
35. Ткаченко Н.В. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній: теорія, методологія та практика: монографія/ Національний банк України, Університет банківської справи. - Черкаси: Черкаський ЦНТІ, 2009. – 578 с.
36. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / Г.І. Філіна ; 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 320 с.
37. Фінансова звітність ПрАТ «СК «УНІКА» за 2017 р
38. Фінансова звітність ПрАТ «СК «УНІКА» за 2018 р
39. Фінансова звітність ПрАТ «СК «УНІКА» за 2019 р
40. Шірінян Л.В. Фінансова надійність і фінансова стійкість страховиків / Л.В. Шірінян // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 9. – С. 173-178.
41. Шуляк О. В. Проблеми та перспективи розвитку страхового ринку України / Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. № 1(3). С. 337-344.
42. Ярошевич Н.Б. Фінанси підприємств: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Ярошевич Н.Б. — К., 2012. — 341 с.,

ДОДАТКИ

Додаток А

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІКА»	за ЄДРПОУ	20033533
Територія		за КОАТУУ	8038200000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Посередництво за договорами по цінних паперах або товарах	за КВЕД	66.12
Середня кількість працівників	870		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	вул. Саксаганського, 70-А, м. Київ, Голосіївський, Київська область, 01032, Україна, 044-225-60-00		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	11006	12558	0
первісна вартість	1001	21683	25072	0
накопичена амортизація	1002	10677	12514	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	19271	21512	0
первісна вартість	1011	44280	43636	0
знос	1012	25009	22124	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	398638	150147	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	530	611	0
Відстрочені податкові активи	1045	1608	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	100618	124013	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	11650	13992	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	543321	322833	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	970	1593	0

Виробничі запаси	1101	970	1593	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	0	0	0
Товари	1104	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	30842	190447	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	24103	21466	0
з бюджетом	1135	0	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	17645	17140	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	23848	22484	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	352175	634413	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	17601	35065	0
Готівка	1166	34	21	0
Рахунки в банках	1167	17567	35044	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1584	218	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	151456	417058	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	68342	188980	0
резервах незароблених премій	1183	83114	228078	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0	0
Усього за розділом II	1195	620224	1339884	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	1163545	1662717	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155480	155480	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	10584	2897	0
Додатковий капітал	1410	35787	35787	0
Емісійний дохід	1411	35787	35787	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	202247	221366	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	404098	415530	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	636	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0

Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	549443	889104	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	165712	301173	0
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	383731	587931	0
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	549443	889740	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	14752	17865	0
за розрахунками з бюджетом	1620	579	10181	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	579	10181	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	75	7	0
за одержаними авансами	1635	31783	31883	0
за розрахунками з учасниками із внутрішніх розрахунків	1640	0	0	0
за страховою діяльністю	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	155480	285965	0
Поточні забезпечення	1660	6408	9828	0
Доходи майбутніх періодів	1665	907	1712	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	20	6	0
Усього за розділом III	1695	210004	357447	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	1163545	1662717	0

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ 2018 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІКА» (найменування)	за ЄДРПОУ	20033533

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	0	0
Чисті зароблені страхові премії	2010	980161	810867
Премії підписані, валова сума	2011	1702912	1064115
Премії, передані у перестраховання	2012	663515	202762
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	204200	78335
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	144964	27849
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(0)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	443932	355976
Валовий: прибуток	2090	536229	454891
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-14823	-6310
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-135461	-7691
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	120638	1381
Інші операційні доходи	2120	48793	83572
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(225797)	(196352)
Витрати на збут	2150	(325161)	(277522)
Інші операційні витрати	2180	(5337)	(12784)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	13904	45495
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	2075	1556
Інші фінансові доходи	2220	79603	85953
Інші доходи	2240	1497	1972
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(5601)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(73)	(494)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	97006	128881
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-57887	-43675
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	39119	85206
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-7687	5230
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-7687	5230
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-7687	5230
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	31432	90436

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	4227	3890
Витрати на оплату праці	2505	105363	86708
Відрахування на соціальні заходи	2510	17075	13497
Амортизація	2515	6695	6684
Інші операційні витрати	2520	866867	731855
Разом	2550	1000227	842634

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	10.06406	21.92076
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	10.06406	21.92076
Дивіденди на одну просту акцію	2650	5.145	0.012

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ 2018 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІКА» (найменування)	за ЄДРПОУ	20033533

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2017 рік**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	0	0
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	0	0
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	2056	1341
Надходження від повернення авансів	3020	0	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1967	1550
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	26	3
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	1527027	1042523
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	62189	35992
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(848918)	(431011)
Праці	3105	(82609)	(68663)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(15930)	(12368)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(67174)	(62097)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(44445)	(39051)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(847)	(2760)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(21882)	(20286)
Витрачання на оплату авансів	3135	(0)	(0)
Витрачання на оплату повернення авансів/td>	3140	(0)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(6243)	(6385)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(586912)	(458742)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(5464)	(4184)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-19985	37959
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	88404	26253
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих: відсотків	3215	60155	67032
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	52	25
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої	3235	0	0

господарської одиниці			
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(101222)	(154863)
необоротних активів	3260	(0)	(0)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(156)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	47233	-61553
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	0	0
Сплату дивідендів	3355	(18872)	(44268)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(0)	(0)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-18872	-44268
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	8376	-67862
Залишок коштів на початок року	3405	17601	64306
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	9088	21157
Залишок коштів на кінець року	3415	35065	17601

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Прийнятне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"	Дата (рік, місяць, число)	КОШТ		
Територія	Україна	за ЄДРПОУ	2019	01	01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	20033533		
Вид економічної діяльності	інші види страхування, крім страхування життя	за КОПФГ	8036100000		
Середня кількість працівників	890	за КВЕД	230		
Адреса, телефон	вулиця Сакоганьського, буд. 70А, м. КИЇВ, 01032		65.12		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			2256000		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рід.клас	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12 558	17 307
первісна вартість	1001	25 072	33 075
накопичена амортизація	1002	12 514	15 768
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основи засоби	1010	21 512	27 802
первісна вартість	1011	43 636	54 107
зносу	1012	22 124	26 305
Інвестиційна нерухомість	1013	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Зносу інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	150 147	273 875
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	611	466
Відтрончені податкові активи	1045	-	14 993
Гудвил	1050	-	-
Відтрончені аквізиційні витрати	1060	124 013	148 243
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	13 992	29 441
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	322 833	512 127
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 593	1 389
Виробничі запаси	1101	1 593	1 389
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити переотрачування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	190 447	961 098
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	21 466	28 186
з бюджетом	1135	-	66
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	17 140	25 986
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	22 484	90 465
Поточні фінансові інвестиції	1160	634 413	612 765
Гроші та їх еквіваленти	1165	35 065	89 142
Готівка	1166	21	25
Рахунки в банках	1167	35 044	89 117
Витрати майбутніх періодів	1170	218	882
Частка переотрачування у страхових резервах	1180	417 058	1 052 365
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	188 980	939 481
резервах незароблених премій	1183	228 078	112 884

Інших отрахованих резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 339 884	2 862 344
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибутті	1200	-	-
Баланс	1300	1 662 717	3 374 471

Поясн	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (найвищий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	2 897	-2 701
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емплійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	221 366	242 219
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	415 530	430 785
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	636	-
Повоійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	889 104	1 780 279
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	301 173	1 137 328
резерв незароблених премій	1533	587 931	642 951
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату дивиденду	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	889 740	1 780 279
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видачі	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	17 865	19 163
розрахунками з бюджетом	1620	10 181	19 215
у тому числі з податку на прибуток	1621	10 181	14 611
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	7	78
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	31 883	39 312
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	285 965	1 051 238
Поточні забезпечення	1660	9 828	11 450
Доходи майбутніх періодів	1665	1 712	4 034
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6	18 917
Усього за розділом III	1695	357 447	1 163 407
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибутті	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 662 717	3 374 471

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Ущачівська Катерина Іванівна

Г. Визначено в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

КОДИ		
2019	01	01
20033533		

Дата (рік, місяць, число)
 Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" за ЄДРПОУ
 (найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за Рік 2018 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	1 446 445	980 161
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	2 041 616	1 702 912
<i>премії, передані у перестрахування</i>	2012	424 957	663 515
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	55 020	204 200
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	(115 194)	144 964
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	714 228	443 932
Валовий:			
прибуток	2090	732 217	536 229
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(85 654)	(14 823)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	(836 155)	(135 461)
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	750 501	120 638
Інші операційні доходи	2120	39 042	48 793
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(290 232)	(225 797)
Витрати на збут	2150	(429 771)	(325 161)
Інші операційні витрати	2180	(6 533)	(5 337)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	13 904
збиток	2195	(40 931)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	726	2 075
Інші фінансові доходи	2220	84 925	79 603
Інші доходи	2240	2 861	1 497
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(6 700)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(355)	(73)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	40 526	97 006
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(15 375)	(57 887)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	25 151	39 119
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	(5 598)	(7 687)
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(5 598)	(7 687)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(5 598)	(7 687)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	19 553	31 432

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4 299	4 227
Витрати на оплату праці	2505	136 799	105 363
Відрахування на соціальні заходи	2510	23 966	17 075
Амортизація	2515	8 869	6 695
Інші операційні витрати	2520	1 313 326	866 867
Разом	2550	1 487 259	1 000 227

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	6 470,54284	10 064,05969
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	6 470,54284	10 064,05969
Дивіденди на одну просту акцію	2650	1 106,00000	5 145,00000

Керівник

Улье Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Ущатівська Катерина Іванівна

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	01	01
20033533		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2018** р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	-	-
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	4 868	2 056
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2 555	1 967
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	25	26
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	2 123 205	1 527 027
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	100 550	62 189
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 124 807)	(848 918)
Праці	3105	(109 695)	(82 609)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(22 324)	(15 930)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(53 888)	(67 174)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(25 257)	(44 445)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(535)	(847)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(28 096)	(21 882)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(25 210)	(6 243)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(787 231)	(586 912)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(7 297)	(5 464)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	100 751	-19 985
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	548 615	88 404
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	203 240	60 155
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	194	52
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій необоротних активів	3255	(787 678)	(101 222)
Виплати за деривативами	3260	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(40)	(156)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-35 669	47 233
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(4 071)	(18 872)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-4 071	-18 872
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	61 011	8 376
Залишок коштів на початок року	3405	35 065	17 601
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(6 934)	9 088
Залишок коштів на кінець року	3415	89 142	35 065

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Ущапівська Катерина Іванівна

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНКА" Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ _____
 Територія Україна за КОАТУУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання Акціонерне товариство за КОПФГ _____
 Вид економічної діяльності інші види страхування, крім страхування життя за КВЕД _____
 Середня кількість працівників 1 859
 Адреса, телефон вулиця Саксаганського, буд. 70А, м. Київ, 01032 2256000
 Одніця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку _____
 за міжнародними стандартами фінансової звітності _____

КОДИ	
01	01
20033533	
8036100000	
230	
65.12	

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2019** р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	17 307	19 370
первісна вартість	1001	33 075	39 278
накопичена амортизація	1002	15 768	19 908
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	27 802	29 858
первісна вартість	1011	54 107	62 003
знос	1012	26 305	32 145
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	273 875	134 893
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	466	432
Відстрочені податкові активи	1045	14 993	19 911
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	148 243	144 964
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	29 441	52 179
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	512 127	401 607
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 389	1 177
Виробничі запаси	1101	1 389	1 177
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	961 098	191 100
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	28 186	12 141
з бюджетом	1135	66	5
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	25 986	35 509
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	90 465	43 913
Поточні фінансові інвестиції	1160	612 765	960 707
Гроші та їх еквіваленти	1165	89 142	30 387
Готівка	1166	25	-
Рахунки в банках	1167	89 117	30 387
Витрати майбутніх періодів	1170	882	1 014
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	1 052 365	754 653
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	939 481	660 753
резервах незароблених премій	1183	112 884	93 900

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	2 862 344	2 030 606
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 374 471	2 432 213

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 480	155 480
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-2 701	11 644
Додатковий капітал	1410	35 787	35 787
Емісійний дохід	1411	35 787	35 787
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	242 219	326 830
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	430 785	529 741
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	1 780 279	1 602 357
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	1 137 328	845 879
резерв незароблених премій	1533	642 951	756 478
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 780 279	1 602 357
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	19 163	15 419
розрахунками з бюджетом	1620	19 215	14 177
у тому числі з податку на прибуток	1621	14 611	13 681
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	78	63
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	39 312	32 917
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	1 051 238	215 187
Поточні забезпечення	1660	11 450	12 820
Доходи майбутніх періодів	1665	4 034	5 363
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	18 917	4 169
Усього за розділом III	1695	1 163 407	300 115
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 374 471	2 432 213

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

КОДИ		
2020	01	01
20033533		

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Страхова компанія "УНІКА" за ЄДРПОУ

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 2019 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	1 754 596	1 446 445
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	2 152 170	2 041 616
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	265 063	424 957
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	113 527	55 020
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	(18 984)	(115 194)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	852 988	714 228
Валовий:			
прибуток	2090	901 608	732 217
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	12 721	(85 654)
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	291 449	(836 155)
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	(278 728)	750 501
Інші операційні доходи	2120	2 796	39 042
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(339 291)	(290 232)
Витрати на збут	2150	(475 060)	(429 771)
Інші операційні витрати	2180	(93 824)	(6 533)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8 950	-
збиток	2195	(-)	(40 931)
Доход від участі в капіталі	2200	726	726
Інші фінансові доходи	2220	120 302	84 925
Інші доходи	2240	2 104	2 861
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(227)	(6 700)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(626)	(355)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	131 229	40 526
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(42 241)	(15 375)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	88 988	25 151
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	14 345	(5 598)
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	14 345	(5 598)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	14 345	(5 598)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	103 333	19 553

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 514	4 299
Витрати на оплату праці	2505	205 609	136 799
Відрахування на соціальні заходи	2510	38 229	23 966
Амортизація	2515	9 980	8 869
Інші операційні витрати	2520	1 503 831	1 313 326
Разом	2550	1 761 163	1 487 259

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3887	3887
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3887	3887
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	22 893,74839	6 470,54284
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	22 893,74839	6 470,54284
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	1 106,00000

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2019** р.

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	-	-
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	8 423	4 868
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	9 336	2 555
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	30	25
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	2 021 399	2 123 205
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	64 487	100 550
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(491 475)	(1 124 807)
Праці	3105	(164 477)	(109 695)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(36 988)	(22 324)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(98 904)	(53 888)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(50 186)	(25 257)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(7 250)	(535)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(41 468)	(28 096)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(44 174)	(25 210)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(1 128 790)	(787 231)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(16 384)	(7 297)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	122 483	100 751
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	692 745	548 615
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	76 680	203 240
дивідендів	3220	726	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	194
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(926 549)	(787 678)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(40)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-156 398	-35 669
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(4 071)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	-4 071
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-33 915	61 011
Залишок коштів на початок року	3405	89 142	35 065
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(24 840)	(6 934)
Залишок коштів на кінець року	3415	30 387	89 142

Керівник

Ульє Олена Володимирівна

Головний бухгалтер

Виноградова Наталя Валентинівна

